Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН | № 22 (9518). | • 1989 йил 31 январь • сешанба • Баҳоси 3 тийин.

КПСС Марказий Комитети

Идеология комиссиясининг мажлиси

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Марказий Комитет секретари В. А. Медведев раислигида КПСС Марказий Комитети Идеология комиссиясининг биринчи мажлиси бўлиб ўтди. 1989 йилда комиссия ишининг асосий йўналишлари муҳокама қилинди. Матбуот ва бошқа оммавий ахборот воситалари тўғрисида СССР Қонуни лойиҳаси кўриб чиқилди.

Фикрлашувлар чоғида шу нарса қайд этиб ўтилдики, идеология соҳасидаги вазифаларни қайта қуришда бошдан кечирилаётган палла — иқтисодий ва сиёсий ўзгартишлар программаларини амалда рўёбга чиқариш сари бурилиш белгилаб бермоқда. Халқ ташаббусининг юксалганлиги — социалистик янгиланиш йўлидан ҳаракат қилиб боришнинг қулай омили бўлиб, у идеология фаолияти учун янги имкониятлар очмоқда. Шу билан бирга кўпгина ўткир муаммолар, зиддиятлар ҳам аниқланмоқда, ғоят тарқоқ ҳолдаги фикрлар мавжуд.

Мажлис қатнашчилари таъкидлашганидек, шу йил 6 январь куни КПСС Марказий Комитетида фан ва маданият арбоблари билан бўлиб ўтган учрашув, унда М. С. Горбачев баён этган ҳозирги идеологик вазиятга берилган баҳо, демократия ва ошкораликни янада ривожлантириш, қайта қуриш тарафдори бўлган барча кучларни жипслаштириш, қайта қуриш муаммоларини ҳал этишга ҳамда социалистик янгиланишга қаратилган амалий жараёнлар ва ҳаракатлар сари қатъий бурилиш йўли идеология иши учун принципиал аҳамиятга эга.

Ошкоралик, демократия, фикрларнинг хилма-хиллиги шароитида идеология иши жамиятда содир бўлаётган реал жараёнларга таяниши, жамоатчилик фикрини, меҳнаткашлар турли группаларининг манфаатларини тўлиқроқ эътиборга олиши, қайта қуриш туб вазифаларини муваффақиятли ҳал қилишга кўмаклашиши лозим. Сўзга чиққан кишилар омма орасида иш олиб бориш, одамлар билан муомала қила билиш, уларни ишонтириш, принципиал партиявий позицияларни қарор топтириш маҳоратининг муҳимлиги тўғрисида гапирдилар. Мажлисда матбуот, телевидение ва радионинг моддий-техника базасини мустаҳкамлаш зарурлиги тўғрисида ҳам гап борди.

Мамлакат ҳаётидаги бўлажак катта ғоявий-сиёсий воқеалар — халқ депутатлари сайлови ва съезди, Марказий Комитетнинг аграр сиёсат ва миллий муносабатлар масалаларига доир Пленумлари Идеология комиссияси ишининг асосий йўналишларини ҳам кўп жиҳатдан белгилаб беради. Социализмнинг ҳозирги замон концепциясини шакллантиришда қатнашишдек алоҳида аҳамиятга молик вазифа ҳам турибди. Айни вақтда идеология фаолиятидаги долзарб масалаларни оператив равишда таҳлил этиш, тегишли тавсияларни ишлаб чиқиш муҳимлиги ҳам қайд этиб ўтилди.

Мажлисда комиссиянинг иш плани тасдиқланди.

СССР Журналистлар союзи правлениесининг раиси, «Правда» газетасининг бош редактори В. Г. Афанасьев матбуот ва бошқа оммавий ахборот воситалари тўғрисида СССР Қонуни лойиҳаси ҳақида ахборот берди.

Комиссия аъзолари, мажлисга таклиф этилган бир қанча марказий газеталарнинг, ТАСС, СССР Телевидение ва радиоэшиттириш давлат комитетининг, ижодий союзларнинг раҳбарлари қайд этиб ўтишганидек, оммавий ахборот воситалари қайта қуришнинг, партиявий раҳбарликнинг, ижтимоий жараёнларга партия таъсирининг энг ўткир ва қудратли воситаларидан биридир. Шу муносабат билан Қонун муҳим ҳуқуқий ҳужжат ҳам, шу билан бирга эса совет жамиятини чуқур революцион ўзгартиришда оммавий ахборот воситаларининг ўрни, роли ва вазифаларини белгилаб берувчи сиёсий ҳужжат ҳам бўлиб қолиши кераклиги уқтириб ўтилди. Оммавий ахборот воситаларининг гражданлар билан, давлат ва жамоат ташкилотлари билан ўзаро муносабатларини, матбуот органларини таъсис этувчиларнинг ролини, журналистларнинг ҳуқуқларини аниқлашга қаратилган конкрет таклифлар айтилди. Қонунда телевидение, радио, ахборот агентликларининг ўзига хос хусусиятлари эътиборга олиниши муҳимлиги ҳам таъкидланди.

Комиссия бўлиб ўтган муҳокамани эътиборга олиб, Қонун лойиҳасини тўлиқ ишлаб чиқишни ҳамда кейинчалик матбуотда эълон қилиб, жамоатчиликнинг кенг муҳокама этишига тавсия қилди.

Комиссия КПСС Марказий Комитети Идеология бўлимининг вазифалари ва структураси тўғрисида А. С. Контонинг ахборотини ҳам тинглади. Шу нарса қайд этиб ўтилдики, илгари мавжуд бўлган уч бўлим — Пропаганда; Фан ва ўқув юртлари; Маданият бўлимлари негизида уларнинг сони қарийб икки баравар қисқартирилиб, ташкил этилган Марказий Комитетнинг Идеология бўлими партия Марказий Комитети аппаратида принципиал янги бўлинма бўлиб, у идеология соҳасида КПССнинг сиёсий йўлини самарали равишда амалга оширишни, Марказий Комитет Сиёсий бюроси қарорлари бажарилишига кўмаклашиши, идеология комиссияси ишида ёрдам бериши керак.

Мажлисда СССР Ёзувчилар союзи правлениесининг биринчи секретари В. В. Карпов, СССР Фанлар академиясининг президенти Г. И. Марчук, СССР маданият министри В. Г. Захаров, СССР нашриёт, полиграфия ва китоб савдоси ишлари давлат комитетининг раиси М. Ф. Ненашев, «Советская культура» газетасининг бош редактори А. А. Беляев, КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги Ижтимоий фанлар академиясининг ректори Р. Г. Яновский, КПСС Москва шаҳар комитетининг секретари Ю. С. Карабасов, КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги Марксизм-ленинизм институтининг директори Г. Л. Смирнов, РСФСР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари Т. Г. Иванова, КПСС Вологда область комитетининг биринчи секретари В. А. Купцов, РСФСР Театр арбоблари союзи правлениесининг раиси М. А. Ульянов, Украина Компартияси Марказий Комитетининг секретари Ю. Н. Ельченко, СССР Телевидение ва радиоэшиттириш давлат комитети раисининг биринчи ўринбосари В. И. Попов, КПСС Марказий Комитети Давлат-ҳуқуқ бўлимининг мудири А. С. Павлов сўзга чиқдилар.

(ТАСС).

Сайлов кампанияси давом этмоқда

ЙИҒИЛИШЛАР ҚАНДАЙ ЎТАДИ?

САЙЛОВ КАМПАНИЯСИДА ЯНГИ МУҲИМ БОСҚИЧ БОШЛАНДИ — СССР ХАЛҚ ДЕПУТАТЛИГИГА НОМЗОДЛАР РЎЙХАТГА ОЛИНМОҚДА ВА ОКРУГ САЙЛОВОЛДИ ЙИҒИЛИШЛАРИ ЎТКАЗИЛМОҚДА

Сўнгги ўттиз кун мобайнида республика жамоатчилигининг диққат-эътибори меҳнат коллективлари ва жамоат ташкилотларининг СССР халқ депутатлигига номзодлар кўрсатиши билан боғлиқ кўпдан-кўп хабарларга қаратилган эди. Бундай қизиқиш тушунарли: чунки биз биринчи марта мамлакатимиздаги ҳокимият олий органини тузишда бевосита ва расмиятчиликсиз иштирок этиш имкониятига эга бўлдик, чоғи. Шу боисдан ҳам мамлакат парламентидаги ўринларга кўрсатилаётган номзодларга бефарқ қарамаётганлигимиз бежиз эмас. Даъвогарлар ташаббускор, муштарак манфаатларимизни ҳимоя қила оладиган, халқ ўртасида обрў қозонган кишилар бўлишини истаймиз, албатта.

Бунга муваффақ бўлдикми? СССР халқ депутатлари сессияга йиғилишиб, давлат ишларини ҳал этишга киришганларидан кейин бу саволга жавоб оламиз. Ҳозирча эса, биз сайловчилар, меҳнат коллективлари номзодларни тўғри танлаганликларини яна бир карра текшириб кўришимиз мумкин: номи тилга олинган минглаб кишилардан фақат юзлаб номзодларни саралаб олишимиз керак бўлади, ана шу номзодларнинг фамилиялари шу йилнинг 26 март куни яширин овоз бериш учун бюллетенларга киритилади. Учта ва бундан ҳам кўпроқ номзодлар кўрсатилган округларда сайловолди округ йиғилишлари бўлади. Ўз даъвогарларини тақдим этган барча меҳнат коллективларининг вакиллари бу йиғилишларга таклиф этилади. Ҳар бир номзодга ўзининг сиёсий программаси билан сайловчилар ҳузурида сўзга чиқиш ҳуқуқи берилади, номзод ҳокимиятнинг олий органида ўз сайловчиларининг манфаатларини энг яхши тарзда ҳимоя қила олишига уларни ишонтиришга уриниб кўриши мумкин.

Иккитадан кўпроқ номзод тилга олинган округлар республикада кўпчиликни ташкил этади. Ўтган йиллардаги сайловлардан фарқи ҳам худди ана шундадир, ўша кезларда бюллетенларга одатда битта фамилия киритилар эди. Эндиликда, масалан, 599-Тошкент-Куйбишев территориал сайлов округида йигирмадан кўпроқ номзод кўрсатилган. Округ сайловолди йиғилиши нечоғлик катта аҳамиятга эга бўлишини шундан ҳам уқиб олиш мумкин.

Мазкур йиғилишларни ўтказишда округ сайлов комиссиялари зиммасига катта масъулият тушади. Улар СССР халқ депутатлари сайлови тўғрисидаги қонуннинг барча талаблари, СССР Конституциясининг барча қоидалари аниқ-пухта бажарилиши тўғрисида ғамхўрлик қилишлари лозим. Йиғилишга пухта тайёргарлик кўришда ҳамма нарса: йиғилиш ўтказиладиган жойни танлаш ҳам, меҳнат коллективлари номидан ҳамда турар жойларда яшаётган сайловчилар йиғилишлари номидан келадиган вакилларнинг нормасини белгилаб қўйиш ҳам, мажлис бошланадиган вақт тўғрисида барвақт, иложи борича икки ҳафта илгари хабардор этиб қўйиш ҳам — хуллас буларнинг ҳаммаси жуда муҳимдир, округ сайлов комиссиялари буларнинг бирontасида ҳам сира нуқсонга йўл қўймасликлари керак. Тўла демократия ва кенг ошкораликдек даврнинг асосий талаби бу ўринда ҳал қилувчи роль ўйнаши лозим.

Округ сайловолди йиғилишларида ўткир мунозаралар, бир-бирига зид фикрлар тўқнашуви бўлади, албатта. Буларнинг ҳаммаси биз учун янгиликдир, ахир биз буларни эндигина ўрганаяпмиз. Шу боисдан ҳам йиғилишда номзод, у хоҳ Фанлар академиясининг президенти ёки завод ишчиси бўлсин — бундан қатъий назар — уларга бўлажак депутатлик фаолияти программасини эълон қилиш учун тенг имконият яратиб бериш керак. Меҳнат коллективларининг вакиллари ҳамда турар жойларда яшаётган кишиларнинг йиғилишлари номидан келаётган сайловчиларга ҳам ҳар бир номзод ҳақида, уларнинг программалари тўғрисида фикр-мулоҳаза билдириш учун бир хил шароит муҳайё этилиши керак.

СССР халқ депутатлари сайлови тўғрисидаги қонуннинг бекаму-кўст бажарилишигина, фақат чинакам демократик негизгина сайлов кампаниясининг иккинчи босқичини юксак даражада, амалий тарзда ва самарали ўтказишга ёрдам беришга қодирдир.

(ЎзТАГ).

РЎЙХАТГА ОЛИШ БОШЛАНДИ

Округ сайлов комиссияларида территориал ва миллий-территориал округлар бўйича СССР халқ депутатлигига номзодларни рўйхатга олиш бошланди. Тақдим этилган ҳужжатлар — меҳнат коллективларининг номзодларни кўрсатишга бағишланган йиғилишлари протоколларини, шунингдек мазкур сайлов округидан сайланишга розилик билдирган депутатликка номзодларнинг аризаларини кўриб чиқиб, тегишли комиссиялар қуйидагиларни СССР халқ депутатлигига номзодларни рўйхатга олиш ва сайлов бюллетенларига киритиш ҳақида қарор қабул қилдилар:

* * *

✦ 123-Ленинград миллий-территориал сайлов округидан — Нишонов Рафиқ Нишонович, 1926 йилда туғилган Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари;

* * *

✦ 611-Нукус территориал сайлов округидан — Анишчев Владимир Петрович, 1935 йилда туғилган, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг иккинчи секретари.

• КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси комиссиясида

ОДАМЛАР ИШОНЧИНИНГ ҚАДРИГА ЕТАЙЛИК

Зилзиладан зарар кўрган Арманистон шаҳарларида дастлабки уйларга пойдевор қўйилганлиги ҳақидаги хабарларни ушбу шаҳарларнинг аҳолиси ҳам хурсанд бўлиб, ҳам хавотирлик билан кутиб олишди. Вайрон бўлиб кетган уй-жой тикланаётганлигининг аён нишоналарини кўриб қувонишяпти, албатта, иккинчи жиҳатдан эса янги шаҳарлар ва қишлоқлар илгаригига нисбатан яхшироқ бўлармикан, соф арманча колорит сақланиб қолармикин, миллий архитектуранинг ўзига хос хусусиятлари эъзозланармикан, деган саволлар пайдо бўлмоқда. Нега энди ҳозиргача ҳам қурилишлар лойиҳалари ёки уларнинг макетлари кўриклари ва муҳокамалари ўтказилмади, ахир шундай қиламиз, деб ваъда берилган эди-ку.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси комиссиясининг 28 январь куни СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари Л. А. Воронин ўтказган навбатдаги амалий мажлисида қабул қилинаётган қарорлар ҳақида жамоатчиликни батафсилроқ хабардор қилиш зарур, деб таъкидланди. Комиссия лойиҳа ва қурилиш ташкилотлари раҳбарлари зиммасига Арманистон аҳолисини ўтказилаётган ишларнинг асосий босқичлари билан мунтазам таништириб боришни, республиканинг оммавий ахборот воситалари, радио ва телевидениедан кенг кўламда фойдаланиб, одамлар фикр-мулоҳазаларини ҳисобга олиб боришни юклади. Сўз бошқа-ю, иш бошқа бўлиб қолмаслиги учун одамлар ишончининг қадрига етиш зарур.

Комиссия офат содир бўлган зонадаги шаҳарларда қурилишни бошлаб юборган барча ташкилотлар учун шу йилнинг 1 февралидан бошлаб бемалол ишлаш имкониятини яратиш вазифаларини назарда тутиб, лойиҳа ишларининг аниқланган графигини кўриб чиқди. Масалан, Ленинакан учун ҳозирнинг ўзидаёқ сейсмик микрорайонлаштириш картаси тузилди, бу эса оммавий қурилишни белгиланган муддатдан илгарироқ бошлашга имкон беради.

Агар республика шимолида мавжуд бўлган 1500 дан кўпроқ уй конструкциялари кучайтирилса ва капитал ремонтдан чиқазилса, буларга одамлар яна кўчиб кириши мумкин. Ана шундай ҳар бир уйда юқорида айтилган ишларни бажариш учун лойиҳа зарур. Комиссия лойиҳалар тузишни тезлаштиришни талаб этди. Дарҳақиқат, фақат Кировакан шаҳрининг ўзидагина авария ҳолатидаги уйларни тиклаш эвазига 80 минг киши учун уй-жой муаммосини ҳал этса бўлади.

Якка тартибда уй-жой қурилишини кенг авж олдириш керак, бу ўринда республикага бу йил аҳолига сотиладиган қурилиш материаллари учун фондлар ўтган йилга нисбатан уч баравар кўп ажратилганлигини таъкидлаб ўтиш лозим. Аммо жойларда қурилиш учун бўш майдон йўқлиги рўкач қилиниб, якка тартибда уй-жой қуриш орқага сурилмоқда. Маҳаллий штаблар, партия ва совет ходимлари пайдо бўлаётган муаммоларни масъулиятни чуқурроқ ҳис этиб ва ташаббус билан ҳал этишлари, бу ишларни республика органлари ёки ҳатто марказий органлар зиммасига юклаб қўймасликлари керак.

Комиссия территорияларни янги қурилишга ажратиб бериш хусусидаги масалада бу мақсадлар учун ҳайдаладиган ерлардан фойдаланишга йўл қўйиб бўлмаслиги тўғрисидаги ўзининг принципиал позициясини тасдиқлади. Маҳаллий ҳокимият органлари бўлтак ерлар, тоғ ён-бағирларига эътиборни қаратишлари лозим, агар тегишли тайёргарлик кўрилса, бу ерларда уй-жой қурса бўлади.

Комиссия мунтазам тарзда, ҳар бир мажлисда конкрет шаҳарлар, район марказлари ва ишчи посёлкаларини тиклаш қандай бораётганлигини батафсил таҳлил этиб боришга қарор қилди. Бу галги мажлисда Кироваканни тиклаш, яъни бу шаҳарда уй-жой, мактаблар, болалар боғчалари, социал-маданий-маиший объектлар қурилиши, одамларни ишга жойлаштириш масаласи кўриб чиқилди. Кировакан темир йўл станциясини ривожлантириш тўғрисида қарор қабул қилинди. Бу станциянинг юк обороти яқин йиллар ичида уч баравар кўпайиши керак.

Кироваканда ўқув машғулотларини бошлаш юзасидан ўтказилган ишни комиссия маъқуллади: шаҳардаги барча ўқувчилар мактабларга қатнай бошлади.

Мажлис ишида Арманистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари С. Г. Арутюнян иштирок этди.

(ТАСС).

М. С. ГОРБАЧЕВнинг КУБАГА ҚИЛАДИГАН ВИЗИТИ ТЎҒРИСИДА

М. С. Горбачевнинг илгари 1988 йилнинг декабрида ўтказиш режалаштирилган Кубага расмий дўстлик визити ўзаро келишувга мувофиқ шу йил апрель ойининг бошларида бўлади.

(ТАСС).

УНУМДОРЛИК ОРТМОҚДА

ЎН БИРИНЧИ цех Ўзбекистон қийин эрийдиган ва иссиққа чидамли металлар комбинатининг илғор бўлинмаларидан ҳисобланади. Цех коллективи ўтган йил давомида цехлараро меҳнат беллашувида бир неча бор ғолиблик қилди. Бу ерда давлат планлари ой сайин тўла ва ошириб адо этилмоқда. Маҳсулотнинг деярли ҳаммаси яхши сифатли бўлаяпти. Пешқадам коллектив ўтган хўжалик йилини дуруст якунлади. Пландагига қўшимча ишлаб чиқарилган маҳсулот ҳажми 90 минг сўмликдан ортиқроқни ташкил этди.

Металлурглар ўн иккинчи беш йилликнинг тўртинчи йили дастлабки кунларидан ҳам унумли ишлашга интилмоқдалар. Шу туфайли кунлик топшириқлар ортиғи билан уддаланмоқда. Айниқса, пудрат усулини қўлланаётган С. Ҳолиқов раҳбарлигидаги коллективнинг иш кўрсаткичлари юқори бўлмоқда. Бригада аъзолари меҳнат унумдорлигини ошириш резервларидан оқилона фойдаланмоқдалар. Натижада унумдорлик 1,5 процент кўтарилди. И. Власова, Ж. Беркинбоева, А. Ҳошимовалар раҳбарлигидаги сим чўзувчилар бригадалари ҳам графикдагидан ўзиб ишламоқдалар. Ҳар сменада топшириқдагига қўшимча 3—5 процент миқдорида маҳсулот тайёрламоқдалар.

М. МАҲМУДОВ.

Янги бригадир бошчилигида

КОЛЛЕКТИВ аъзолари Шоирсин Ҳамидовни бригадир этиб сайлаганларида бу ерда ҳақиқатан ҳам аҳвол ночор эди. Бригада Коммунистик районидаги «Правда» колхозида энг қолоқлардан бири бўлиб давлатга пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари сотиш планларини уддалай олмаётган эди. Янги — ёш бригадир ишга дадил киришди. 1988 йилдаёқ 89 гектар ерда пахта, 40 гектар майдонда каноп ва 15 гектар ерда маккажўхори етиштирилиб бу маҳсулотларни сотиш бўйича планлар ошириб бажарилди. Бригадада оила ва ижара пудрати кенг оммалаштирилди. Ҳисоб-китобнинг чек усулига ўтиб ишлай бошлашди.

Амалга оширилган тадбирлар одамларнинг ишга бўлган муносабатини ўзгартириб юборди. Ижарачилар ҳам, пудратчилар ҳам ўзларига ажратилган майдонларда мўл ҳосил етиштирдилар. Бригада бўйича пахта ҳосилдорлиги 33 центнердан ошди. Каноп сотиш плани 102 процентга, маккажўхори эса 157 процентга бажарилди. Коллектив аъзоларининг моддий манфаатдорлиги ҳам шунга яраша бўлди. Улар ойига 200 сўмдан ошириб ҳақ олишди.

Айни кунларда бу бригадада қишки ишлар қизғин бораяпти. Далага парвариш даврида солиш учун маҳаллий ўғит жамғарилмоқда. Техника ремонти ниҳоясига етказилмоқда.

М. ҲАСАНОВА.

• Чорва қишлови •

ЧАЛА ИШ КЕЛТИРАР ТАШВИШ

ҚЎЙХОНА биқинидаги чўпон уйига яқинлашганимизда димоғимизга иссиқ нон ҳиди урилди. Ичкаридан бола кўтарган ёшгина аёл, орқасидан эргашиб яна бир бола чиқди. Ичкарига кирдик. Чўпон уйи, тўрдаги рангли телевизорни ҳисобга олмаганда хона жиҳозлари ҳам оддий.

— Кўрсатадими?

— Ҳа, хўжайин жуда ишқибоз, эрмакда, — аёл дастурхон ёзиб иссиқ нон қўйди, газда чой қайнатиб келди, — яқинда молдан хабар олгани кетувди, йўлда кўргандирсизлар?

Чой-нон учун раҳмат айтиб ташқарига чиқдик. Жуммадилла Ашуров умр йўлдоши билан хўжаликнинг 700 бош қўйини қишловдан семиз ва соғлом олиб чиқишга ҳаракат қилмоқда. Молхона қишловга яхши тайёрлангани кўриниб турарди. Қўра гўнгдан тозаланиб, дизенфекция қилинган, деворлари оқланган. Пичан ғарамининг атрофи тўсилган, хашак солинадиган алоҳида охурлар бор.

Лекин хонадон соҳибаси Хайринисо қурувчиларга ошхона атрофини шифер билан тўсиб беришларини сўраган экан, бажармай кетиб қолишибди. Ҳалигача кўмир беришмабди, газни ўзлари қишлоқдан қийинчилик билан олиб келишаркан, совхоз раҳбарлари молхонани қишловга тайёрлашибди-ю, одамларни унутишибди-да.

Йўлимизда давом этдик. Турсунбой Ашуров қўрасида ремонтчиларни учратдик. Икки киши деворларнинг нураган жойларини шувоқ қилаяпти, иккитаси девор оқлаяпти. Чўпоннинг ўзи чангга беланиб печка бузаяпти.

— Ҳеч исимайди, бу йил темир печка ўрнатмоқчиман.

Бултур қўрада бўлганимизда бинонинг бир қисми авария ҳолатида эканлигини кўрган эдик. Қурувчилар ўша ерни бузиб қайтадан тиклабдилар. Қўра кечикиб бўлса ҳам ремонт қилинмоқда. Лекин қурувчилар меҳнати мақтовдан йироқ. Турсунбой аканинг айтишича бултур қўра сентябрь ойидаёқ қўлдан чиқарилганди, бу йил ремонтни резинкадек чўзишаяпти.

Бош чўпон ўз ишларидан мамнун бўлиб гапирди. Ўтган йили тўл ва жун олиш планларини ошириб бажарибди. Жорий йилда 500 бош совлиқнинг ҳар юзидан юз бошдан насл қолдириш, ҳар бир қўй ҳисобига 2,5 килограммдан жун қирқиш мажбуриятини олиб меҳнат қилмоқда. Қишловга олти минг дона сомон ва беда пресси тайёрланган.

Одатда марказдан узоқлашган сайин одамлар меҳнати ва турмушига эътибор сусаяверади. Овлоқ жойда, Эгизқўра массивида қўй боқаётган Ўрозқул Серкабоев меҳнати тошдан қаттиқ, унинг маъноли ғамгин чеҳраси кишида ташвиш уйғотади. Уни диққат билан тингладик:

— Молни яйдоқ қўрага қамаб, ҳалиям палаткада яшаяпмиз, касофат бўрилар тинч қўймаяпти, олдириб қўймасак деб қўрқамиз. Борарга жойимиз ҳам йўқ.

— Ия, қўра-чи?

— Келишда кўрмадилангизми?

— Чақирувдик, ҳеч ким овоз бермади.

Ўрозқул бирор ярим соатда қўйларни у қадар узоқлашиб кетмаслигини билиб машинамизга ўтирди.

Бош чўпоннинг куйинганича бор. Қўра ҳам, унга ёндош қурилган чўпон уйи ҳам вайрона ҳолатда. Кимлардир уй дарвозаси ва шифтга қоқилган фанерни кўчириб олиб кетибди, ярим синиқ эшик қаққайиб турибди. Айвон ва ҳовли мол гўнги билан булғанган. Поллар кафт сиққудек ёрилиб кетибди. Қўра ҳам ташландиқ ҳолатда, беда ва сомон пресслари ер билан битта бўлиб сочилиб ётибди. Деворлар нураган.

— Қўра дизенфекция қилинмаган, унга мол қамай олмаймиз, баҳорда битта қолмай қирилиб кетиши мумкин, — дейди чўпон.

Бу ерда кўмир, чўпонларнинг иссиқ-совуғи ҳақида гапиришнинг ўзи ноўрин. Ў. Серкабоев ёрдамчиси Ҳамроқул билан 662 бош қўйга масъул. Қўйчилик бригадири Рисбой Бўрибоев қўйларни уларга битта-битта санаб ўтказган, вақти келса шундай санаб олади. Афсуски у қўйларни бут санаб олиш учун оддий шароит яратишни хаёлига ҳам келтирмабди. Қўрадаги аҳвол жуда танг. Бу ерга ремонтчилар қачон келади, қиш тугагандами? Унгача чўпон-чўлиқлар нима қилишади?

Шу бригадага қарашли Малик Аҳмедов қўйхонасида ҳам ремонтдан кейин чала қолган ишлари бор, дераза ромларига ойна солинмаган, қўра гўнгдан энди тозаланаяпти.

Ҳа, Оҳангарон районидаги В. В. Куйбишев номли совхозда чўпонларга ўгай кўз билан қаралмоқда. Ремонт ишлари одатда, қишлов бошланишига, яъни октябрь ойигача тугалланиши зарур эди. Аммо раҳбарлар қурилиш материалларининг камчилигини баҳона қилиб уни ҳамон резинкадек чўзишаяпти. Чўпон-чўлиқлар қачон кўмир, иссиқ кийим-бош олишади, бу номаълум. Ҳадемай насл олишга киришилади. Бирорта қўрада қўзилар учун иссиқ хоналар тайёрлангани йўқ, охурлар ва бўлмалар етишмайди. Хўжалик раҳбарлари яйловдаги аҳволни тузатиш учун қисқа муддатларда чора кўришлари керак. Акс ҳолда чала иш эртага катта ташвиш келтириши мумкин.

А. ОМОНБОЕВ,
А. НАВРЎЗОВ.

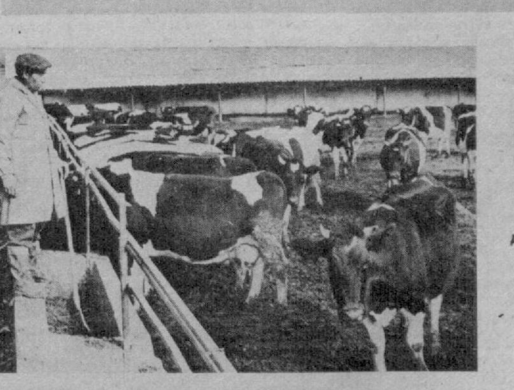

✦ КАЛИНИН районидаги «Хасково» совхози чорвадорлари қишловни уюшқоқлик билан ўтказмоқдалар. Ҳозир хўжаликда асосий диққат-эътибор сигирлар маҳсулдорлигини пасайтириб юбормасликка қаратилмоқда. Бунда барча ички имкониятлардан самарали фойдаланилмоқда. СУРАТЛАРДА: [юқорида] совхознинг илғор соғувчилари Зарифа Аҳмедова, Мадина Эргашева ва Ҳабиба Бердишукурова ўзаро суҳбатда; сигирлар яйратиладиган майдонда.

М. Нуриддинов фотолари.

• КАСАБА СОЮЗ ҲАЁТИ •

ҚУЛАЙ РЕЖИМДА

Сир эмас, кўпчилик хўжаликлардаги сут-товар комплекслари, фермалари ходимлари ноқулай иш режимида ишлайдилар. Сут соғувчи хотин-қизларга қийин: ишни тонг саҳарда бошлаб, шом қоронғусида туғаллайдилар. Ахир уларда ҳам оила ташвиши бор, фарзандлар тарбияси тўғрисида ўйлашлари керак. Бизнингча, хотин-қизлар тўғрисида баландпарвоз гапларни айтишдан олдин уларнинг оғирини енгил қилиш, қулай шароитлар яратиб бериш устида ўйлаш зарур.

Шу мақсадда областда бир қатор тадбирлар белгиланди. Фермаларда икки сменалик иш режимига ўтишга уриниб кўрилди. Бироқ, тайёргарлик етарли бўлмаганлиги учун кўп жойларда бунга эриша олишмади.

Демак, янги иш режимига ўтиш учун ҳар томонлама ўйлаб-пишитилган тадбирлар ишлаб чиқиш лозим. Бу борадаги дастлабки қадамлар С. Сегизбоев номли совхозда ташланди. Совхоз дирекцияси, партия, касаба союз комитетлари бизнинг назаримизда янгича усулда ишлашнинг биринчи қалдирғочлари бўлишди. Бу ерда иш кунини эрталаб соат 7 дан бошлашга қарор қилинди. Бундай қарорга келишдан олдин агросаноат комплекси ходимлари область ва район комитетлари билан биргаликда тушунтириш ишлари олиб боришди.

Шундай қилиб, ўтган йилнинг 29 сентябрида сут-товар фермаси коллективи янги иш режимига ўтишга тайёр эканлигини билдирди. Биринчи соғин эрталаб соат 7 да, иккинчи соғин эса кеч соат 6 да бошланадиган бўлди.

Янги иш режими сут ишлаб чиқаришга салбий таъсир кўрсатгани йўқ. Ҳисоб-китобларга қараганда, ҳар бир сигирдан сут соғиб олиш миқдори 1988 йили 1987 йилга нисбатан анча ошди.

Совхоз директори Н. Бердиқулов, партия комитети секретари П. Тошев ва касаба союз комитети раиси Ж. Холбоевлар бу янгиликни кўз-кўз қилишга асло уринмайдилар. Мақсад шов-шув кўтариш эмас, балки, меҳнаткашларга қулайлик яратиш, шу асосда чорвачиликни янада ривожлантиришдан иборатдир.

В. КОРМИЛЬЦЕВ,
агросаноат комплекси ходимлари касаба союзи область комитети инспектори.

ИШЛАДИНГИЗМИ, ДАМ ОЛИНГ

Ўрта Чирчиқ районидаги Энгельс номли колхоз меҳнаткашлари ҳар йили салмоқли натижаларга эришмоқдалар. Бунинг сабабини колхоз касаба союз комитети раиси Комилжон Султонов қуйидагича шарҳлади:

— Яхши дам — меҳнатга ҳамдам, деб бежиз айтишмаган. Яхши кайфият ишга барака киритади. Ўтган йили план 15—18 иш кунида бажарилди. 830 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 28,5 центнердан ҳосил йиғиштириб олинди, давлатга 2400 тонна пахта етказиб берилди.

Биз дала ишлари ниҳоясига етказилгач, ишлаб чиқариш илғорларини рағбатлантиришга, меҳнатларига яраша мукофотлашга қарор қилдик. 300 киши республика шаҳарлари бўйлаб саёҳат қилди, 50 нафар колхозчи эса чет эл сафарида бўлди. Йўлланмалар уларнинг хоҳиш-истакларига қараб берилди. Масалан, 36 киши Бухоро, Самарқанд, Хоразм шаҳарлари обидалари билан танишиш истагида беш кунлик йўлланмани танлади. Яна бир группа колхозчилар эса турли санаторий, профилакторийларда даволаниб, ўз саломатликларини мустаҳкамлашни лозим кўришди.

Меҳнатнинг роҳати бор. Мамлакатимиз ҳамда чет эл шаҳарлари бўйлаб саёҳатда бўлган кишиларнинг таассуротлари бир олам. Улар ўз ҳамкасбларига сафарда кўрган, эшитганларини тўлиб-тошиб ҳикоя қилиб бермоқдалар, саёҳат завқ бағишлаганлигини таъкидламоқдалар.

Бундан ташқари, мусобақада ғолиб чиққан илғорлар ўз вақтида рағбатлантирилиб, мукофотланмоқдалар. Масалан, колхозчи Б. Жабаева енгил автомашиналик бўлди, Пак Геннадий Сочида даволаниб қайтди.

1989 йилги натижалар ҳам салмоқли бўлишига ишончимиз комил. Меҳнаткашларимиз яхши хордиқдан сўнг енг шимариб ишга киришмоқдалар.

У. МУҲАМЕДОВ.

ЯНГИ ПАРТИЯВИЙ ЖУРНАЛ

«Известия ЦК КПСС» журналининг биринчи сони тўғрисида

«Известия ЦК КПСС» ахборот журналининг биринчи сони босмадан чиқди. У М. С. Горбачевнинг журналхонларга мурожаатномаси билан очилади. Марказий Комитет, дейилади мурожаатномада, партия раҳбарияти билан коммунистларнинг кўп миллионли армияси, қайта қуришнинг асосий кучи бўлган барча меҳнаткашлар билан алоқани мустаҳкамлашга, унга яна ҳам жўшқин тус беришга ҳаракат қилмоқда. Журнал жамоатчилик фикрини фаол шакллантириши, меҳнаткашларнинг партия сиёсатини ишлаб чиқиш ва амалга оширишда кенгроқ иштирок этишларига кўмаклашуви, ишчилар синфи, деҳқонлар ва зиёлиларнинг қайта қуришнинг юксак мақсадларига эришиш ниятида жипслашиши ишига хизмат қилиши лозим.

Ушбу сонда эълон қилинган материалларда Марказий Комитетнинг XIX Бутуниттифоқ партия конференциясидан кейинги иши тўғрисида, шу давр мобайнида қабул қилинган, аммо илгари эълон қилинмаган қарорлар тўғрисида батафсил ахборот бор. Журналхон жамиятнинг социал сиёсий ва маънавий тараққиёти тўғрисида, туб иқтисодий ислоҳот, партия турмушини қайта қуриш ҳақидаги ҳужжатлар билан ҳам танишиши мумкин.

КПСС Марказий Комитетига келган кўпдан-кўп илтимосларга мувофиқ «Известия ЦК» журнали партиянинг раҳбар кадрлари тўғрисида биографик маълумотларни эълон қилишга киришди. Бу сонда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюро аъзолари, Сиёсий бюро аъзолигига кандидатлар, КПСС Марказий Комитетининг секретарлари, КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги партия Контроли комитети раисининг қисқача биографиялари эълон қилинган.

Журналда КПСС Марказий Ревизия Комиссияси, КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги Партия Контроли комитети иши тўғрисида, партиянинг халқаро алоқалари ҳақида хабарлар ҳам босилган. КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг 30—40 йилларда ва 50-йилларнинг бошларида содир бўлган репрессияларга алоқадор материалларни қўшимча тарзда ўрганишга доир комиссиясининг ҳужжатлари бу сонда катта ўрин эгаллаган. Бу ҳужжатларда «Советларга қарши ўнг троцкийчи блок» деб аталмиш иш юзасидан маҳкум этилган кишиларни оқлаш ҳақида ҳикоя қилинади.

«Ахборот ва хроника» бўлимида партияга қабул якунлари, КПСС бюджетининг ижроси, 1989 йил учун марказий газета ва журналларга обуна тўғрисида маълумотлар бор.

«КПСС Марказий Комитетининг почтаси» рубрикаси остида XIX партия конференцияси делегатларига меҳнаткашлар топширган хатлари юзасидан батафсил обзор эълон қилинган, КПСС Марказий Комитетининг секретарлари топшириғига кўра ўрганилган ва тадбирлар кўрилган бир қанча хатлар ҳам босилган.

«Партия архивидан» бўлими В. И. Лениннинг янги ҳужжатлари — доҳийнинг В. В. Фомин, П. А. Красиков, Л. Д. Каменев, И. Ф. Армандга хатлари билан очилади. Воқеалар ва фактларнинг ҳужжатли хроникаси партия Марказий Комитетининг 1917 йил октябридан кейинги дастлабки ойлардаги фаолиятини кўрсатиб беради. Бу бўлимда А. М. Горькийнинг илгари эълон қилинмаган хатларини ва бошқа материалларни ўқиш мумкин.

Журналнинг бу сонида В. И. Ленин асос солган, 1919—1929 йилларда чиқиб турган «Известия ЦК РКП(б)» нашри тўғрисидаги ҳикоя ҳам эълон қилинган, ҳозир янги партиявий журнал ана шу нашрнинг ишини давом эттирмоқда.

(ТАСС).

ЭНГ ЯХШИ АГРЕГАТ

● «Узоргтехмелиорация» тресги мутахассислари яратган ДУ-3502 агрегатини мамлакат сув хўжалиги министрлиги мутахассислари Ватанимиздаги энг яхши дренаж ётқизувчи агрегат, деб тан олдилар. У уч ярим метр чуқурликкача бўлган ҳар қандай ерга дренаж қувурларини жуда тез ва аниқ ётқизишни таъминлайди. Мирзачўлда ана шу агрегатнинг тажриба намуналари синовдан ўтказилди. Бунинг натижасида агрегат конструкциясига зарур ўзгаришлар киритиш, унинг бир қанча қисмлари ва механизмлари пишиқ-пухталигини янада ошириш мумкин бўлди. Ҳозир Белоруссиядаги заводларнинг бирига шундай дренаж ётқизувчи агрегатларни тайёрлаш учун техника ҳужжатлари топширилди. У ерда Тошкент тажриба-механика экскаватор-ремонт заводи билан бир вақтда мамлакатимиз барча регионлари учун мазкур агрегатларни кўплаб ишлаб чиқариш ўзлаштирилади.

(ЎзТАГ).

ЯШОВЧАН УРФ-ОДАТЛАР

• *Мушоҳада, таклиф, муаммо* •

Ўзбек халқининг ажойиб анъаналари, урф-одатлари бор. Ўзидан каттани ҳурмат қилиш, илтимосини мумкин қадар бажо келтириш, марҳумни сўнгги йўлга кузатиш, оёқ остида ётган нон бурдасини кўтариб олиш, дарахт экиш ва кўкаламзорлаштириш каби бир қатор гўзал, олижаноб урф-одатларимизни кенг тарғиб қилиш, ёшлар ҳаётига сингдириш, турмуш тарзимизнинг мукаммаллашган таркибий нормалари даражасига кўтариш шу куннинг талабидир.

Лекин орамизда шундай кишилар ҳам борки, халқимизнинг баъзи урф-одатларини «гуноҳ» ёки «савоб» категориялари билан ўлчаб, уларга диний таассуфлар нуқтаи назардан ёндашадилар. Ҳар бир урф-одатнинг мавқеини, унинг прогрессив ёки реакцион томонларини аниқлашда биз янгича ёндашмоғимиз керак. Ажойиб урф-одатларнинг талайгина қисми диний адабиётларда, ҳодисаларда ҳам баён қилинган. Бу урф-одатларнинг тарихан келиб чиқиш илдизларини тушунмай баъзан биз уларни зудлик билан «диний», «эски» урф-одатлар туркумига киритиб қўямиз. Маълумки, диний, ахлоқий нормаларнинг баъзилари азалдан ҳукм суриб келган халқчил урф-одатлар бўлиб, уларни дин оёққа туриб олиши учун диний урф-одатлар даражасига кўтарган.

Айтмоқчимизки, баъзи халқчил урф-одатлар ҳам шу каби диний ниқоб билан ўралган бўлиши табиийдир. Бундай ҳолларда шошилинч хулоса чиқармай масалага соғлом кўз билан қараб, уни юқорида айтилган принцип асосида ҳал қилиш керак, бинобарин, соғлом мағизни пўчоқдан ажрата билиш социал адолат принципига мос келади. Масалан, диний таассуф бўйича, ариқда оқиб турган сувни ифлос қилиш «гуноҳ» деб қаралади. Айни вақтда соғлом мантиқ нуқтаи назаридан қаралса — бу жамоат, халқ талаби-ку, ҳақиқатда ҳам ариқда оқиб турган мусаффо сувни булғаш ярамайди. Маданият тарихининг далолатига кўра халқимиз оқар сувлар, булоқларни ислом дини кириб келмасдан илгари ҳам соф, тоза бўлиши йўлида курашиб келган. Лекин ҳозирги даврга келиб бу ажойиб урф-одатларимизни унутиб қўймоқдамиз. Гепатит, ошқозон-ичак каби юқумли касалликлар авж олишининг сабабларидан бири санитария-гигиена талабларига риоя қилмаслик, ифлос сувларни истеъмол қилишдадир.

Эски, диний деб халқчил, прогрессив урф-одатларнинг ҳам сўниб кетишига йўл қўймаслик керак. Янгича фикр юритган ҳолда прогрессив урф-одатларга бефарқ қарашга йўл қўймаслик лозим. Шу ўринда «Наврўз» байрами атрофида бўлиб ўтган шов-шувларни эслатмоқчиман. Анъанага айланиб кетган «Наврўз» байрамига нотўғри муносабатда бўлган калта фаҳмли кишиларни кўриб, халқимиз таажжубга тушди. Идеология булоғининг тепасида турган Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг собиқ секретари Р. Абдуллаеванинг субъектив тарзда бу масалага суқулиши кенг жамоатчилик нафратини қўзғатди. Ўзбилармон раҳбарнинг «ташаббуси» билан ажойиб, кўркам халқ байрамини сунъий равишда диний ниқобга ўрашга уринилди. Буни фақат қош қўяман деб, кўз чиқариш деб тушуниш мумкин. Бу байрамга ҳамон иккиланиб қараш туфайли сўнгги йилларда унга яхши тайёргарлик кўрилмаяпти.

Маданий тарихнинг далолатига кўра халқимиз V асрдан буён «Наврўз» байрами тўғрисида ажойиб оҳангдор ашулалар, яллалар, шеърлар ижод қилган; кўркам табиатнинг гўзаллигини яна бир бор ҳис қилган ҳолда янги меҳнат зафарларига отланган. «Наврўз» сўзининг этимологияси «Янги кун» маъносини билдиради. Бу кун ҳар йили 20—21 мартга тўғри келади. Астрономия фанининг далилларига кўра, айни шу кунга келиб кеча билан кундуз баробарлашади. Аниқроғи қуёш марказининг эклинтика дейилган эгри чизиқ бўйлаб йиллик ҳаракати самовий экваторни кесиб ўтган моментига тўғри келади.

Демак, «Наврўз»нинг байрам қилиниши, тасодифий эмас, бу кўкламнинг календарь кунига, табиатнинг уйғонган ва янги либосга кийинган даврига, яъни фасли—баҳорга тўғри келади. Ўз мазмунига кўра «Наврўз» Ўрта Осиё халқининг қадимий, анъанавий баҳор байрами бўлиб, диний хурофотларга мутлақо алоқаси йўқ. Илк баҳорнинг шу кунларида аҳоли табиат қўйнига чиқади. Одамлар бир-бирига яхши ниятлар изҳор қилади. Қувноқ ўйин-кулгилар, қизларнинг тол-баргакдан кокила сочлар қилиб юришлари, алла куйларининг баралла янграши ана шу дамларга тўғри келади. Деҳқонларимизнинг далаларга нигоҳ ташлаши, енг шимариб янги меҳнат зафарларига отланиши ҳам ана шу кунлардан бошланади.

Кези келганда шуни ҳам таъкидлаб ўтиш зарурки, халқимизнинг шаклан миллий анъаналари билан бирга бирмунча хурофотли, реакцион урф-одатлари ҳам йўқ эмас. Бу зарарли урф-одатлар, анъаналарнинг баъзилари тўғрисида гапириб ўтишга тўғри келади. Масалан, марҳумнинг хотирасини эслаб, етти, йигирма, қирқ каби исломга, шариатга ҳам мутлақо ёт бўлган маросимлар ўтказилади. Тарихий манбаларга кўра, аслида бу урф-одатлар маҳаллий, регионал характерга эга бўлган урф-одатлар бўлиб, улар кўпроқ Ўрта Осиё халқлари ўртасида анъана тусига кириб қолган, қадимий консерватив урф-одатлардир. Ажабланарли томони шундаки, бу маросимлар жойларда диний ниқоб остида ўтказилади. Бу урф-одатлар тўғрисида шариат манбаларида, ҳадисларда ҳам ҳеч қандай кўрсатма берилган эмас, бинобарин, табиийки, улар исломга мутлақо дахли бўлмаган маҳаллий маросимлардир.

Биз марҳумни эслаб, ўтказиладиган маросимларни қатъий тазйиқ остига олмоқчи эмасмиз. Марҳумни эсга олиш, унинг саховатли изини эъзозлаш, қадрлаш одамийликка хос яхши фазилатлардандир. Лекин марҳумни эслашнинг ҳар хил йўли бор. Бизнингча, унинг энг яхши йўли марҳумнинг оила-аъзолари, яқин қариндош-уруғлари, дўстлари, меҳнат коллективи вакиллари иштирокида маълум кунни белгилаб унинг хотирасини эслаш мақсадга мувофиқдир. Ортиқча харажатларга йўл қўйилган ҳолда юртга ош бериш тарзида ўтказилаётган эскича урф-одатлар турмуш тарзимизга хилофдир.

Марҳумнинг қирқигача ҳар пайшанба ва якшанба кунлари худойи, йил давомида «лайлак келди», «узум-қовоқ», «ширгуруч», «қор ёғди», «оқ солар» каби қатор маросимлар қилиш ҳам бемаъни расм-русум бўлиб қолган.

Эски расм-русумларни бартараф қилиш учун қандай социал рецептни тавсия қилиш мумкин? Ҳаёт шуни кўрсатяптики, фақат қуруқ агитация, пропаганда, лекция ўқиш йўли билан зарарли урф-одатларни бартараф этиб бўлмайди. Тушунтириш ишларининг савияси шу куннинг талабига жавоб бермаяпти. Тушунтириш ишларини олиб боришга қайта қуришни тўғри ҳис қиладиган, омманинг ҳаётидан хабардор, турмушнинг ҳамма икир-чикирларини биладиган кишиларга— ҳурматли отахонлар, машҳур олимлар, меҳнат ветеранлари, обрўли пенсионерларни жалб этиш мақсадга мувофиқдир. Улар маҳаллий штабга бирлашган ҳолда иш тутишлари керак. Кези келганда шуни ҳам айтиш керакки, биз тушунтириш ишларини олиб борганда диндор кишилардан ҳам фойдаланиш мумкин. Диндор кишилар кўп масалага адолат, диёнат, инсоф нуқтаи назаридан қарайдилар, ярамас урф-одатлардан ранжийдилар. Маълумки, баъзи маҳаллий урф-одатлар ўз мазмунига кўра диний қарашларга ҳам хилофдир. Ана шу урф-одатларнинг зарарли томонларини очиб ташлашда диндорлардан ҳам фойдаланиш мақсадга мувофиқдир.

Ўта ярамас урф-одатлардан бири хотин-қизларни хўрлаш, уларга феодалларча муносабатда бўлишдир. Баъзи оилаларда хотин-қизларни хўрлаш, уларнинг инсоний фазилатларига доғ тушириш, орзу-истакларини поймол қилиш натижасида кўнгилсиз, аянчли воқеалар содир бўлаяпти. Ҳеч кимга сир эмаски, 1986—1987 йиллар ичида хотин-қизларимиз ўртасида ўз-ўзини ёқиб юбориш каби фожиали воқеаларнинг 270 таси содир бўлган. Ўзларининг мазмунсиз шахсий ҳаётларига қатъий эътироз билдирган ҳолда фожиали ўлим йўлини танлаб олган ана шу хотин-қизларимизнинг тақдирига ачинмай бўладими, ахир!

Социологик тадқиқот ишларидан маълум бўлишича қишлоқларда яшовчи хотин-қизларнинг аксарият қисми асосан хўжалик ишлари, пахта етиштириш, уни йиғиб-териб олиш билан банд. Уларнинг бўш вақти йўқ, санаторияда дам олиш, хушманзара жойларда ҳордиқ чиқариш каби имтиёзлардан деярли фойдаланмайдилар. Шунинг учун ҳам ўзбек хотин-қизларининг ўртача умр кечириши 1970 йилда 74,6 йилни ташкил қилган бўлса, 1985—1986 йилларда 71 ёшга тушиб қолган. Социологларнинг кузатишига қараганда кўп болали оилаларда заҳматкаш аёлларимиз бир суткада 18—20 соатгача тинимсиз ҳаракатда бўлади. Айни бир вақтда оила ташвишлари, уй-рўзғор юмушлари ҳам бир йўла аёлларимизнинг зиммасида.

Улуғ мутафаккирлар жамият мавқеи, унинг тутган ўрни хотин-қизлар руҳий қиёфасида акс этади, деб бежиз айтмаганлар. Бу борада К. Маркснинг «Жамиятнинг етуклиги, унинг савияси хотин-қизларга бўлган муносабатда белгиланади» деган ажойиб фикрини келтириш ўринлидир. Ўзбек хотин-қизлари латофатли она, жамиятимизнинг ҳар томонлама етук, тенг ҳуқуқли кишилари бўлиб етишишлари учун барча тадбир-чораларни зудлик билан амалга ошириш зарурлигини давр тақозо этмоқда. Янгича фикрлаб, ҳаётимизни, турмушимизни шундай қайта қурайликки, бундан ҳамма баҳраманд бўлсин, моддий ва руҳий тушкунликдан мустасно авлод бахти учун кенг имкониятлар яратайлик.

М. АБРОРОВ,
фалсафа фанлари кандидати, доцент.

СИНОВ ЙИЛИ ОЛДИДАН

БЎКА ПАХТА ТОЗАЛАШ ЗАВОДИДА ИҚТИСОДИЙ ИСЛОҲОТНИ АМАЛГА ОШИРИШ ҚАНДАЙ САМАРАЛАР БЕРМОҚДА?

ҲАЁТНИНГ ҳамма жабҳаларида қайта қуриш — инқилобий ўзгаришлар юз бераяпти. Турғунлик даврининг оғир мероси — одам меҳнати ва унинг ҳаётий манфаатларига рахна солган карахтликлар аста-секин тугатилмоқда. Қуйида биз Бўка пахта тозалаш заводида қайта қуриш, иқтисодий ислоҳот қандай амалга оширилаётгани, бу йўлдаги дастлабки силжишлар ва муаммолар ҳақида ҳикоя қиламиз.

Ҳуқуқимизни қайтариб олдик

● — ТУРҒУНЛИК давридан бизга жуда оғир мерос қолди,— дейди завод директори Баҳром Абдуллаев. — Пахтачилик соҳасидаги жиноятлар, қўшиб ёзишлар, буйруқбозлик ва қарорбозликлар пахта тозалаш саноати корхоналарини мисли кўрилмаган даражада тиз чўктириб қўйди. Давлат олдида қарздор бўлмаган бирор завод қолмади. Иқтисодий парокандалик, хўжасизларча иш юритиш ва ишлаб чиқаришга бюрократларча раҳбарлик айни пайтда ишчилар манфаатига ноҳақ катта зарар етказди.

Қайта қуриш, аввало бизга ўз ҳуқуқимизни қайтариб берди, энди биз ўз корхонамизга ўзгаларнинг аралашувисиз ўзимиз раҳбарлик қилаяпмиз: хўжалик ҳисобига ўтиб ишлаяпмиз.

Раҳбардан тортиб оддий ишчигача барчанинг меҳнатга бўлган муносабати тубдан ўзгариб кетди. Бир вақтлардаги дўқ-пўписа ва буйруқ қилиб, мажбуран ишга чиқаришлар барҳам топди. Интизом масаласида гапириб ўтиришнинг ўзи ортиқча энди.

Турғунлик йиллари — жуда оғир дамлар эди. Корхона ишлаб чиқаришдан фойда эмас, миллионлаб зарар кўрди. Планни бажариш қонун ҳисобланиб, сифат муаммосини хаспўшлаш ана шундай оқибатларга олиб келди. Юқоридан берилган буйруқларга кўра ўта ифлос ва намиққан пахта сортларига риоя қилинмай зўрма-зўраки қабул қилиб олинаверди. Ишчининг ҳамёни, коллективнинг моддий манфаати ҳақида қайғуриш ҳеч кимнинг эсига келмади.

Мисол тариқасида пахтачилигимиз учун машаққатли келган 1987 йилни олиб кўрайлик. Биринчидан, шу йили район пахта тайёрлаш планини бажармади. Иккинчидан, пахта терими кечикиб ёғин-сочинли кунларга қолиб кетди. Шу боисдан ҳам ҳосилнинг салмоғи, ҳам толанинг сифати кескин пасайиб кетди. Бу эса, сўзсиз корхона бюджетига жиддий таъсир этди. Завод 600 минг сўм фойда олиш ўрнига 1 миллион сўм зарар кўрди.

Хўш, ана шундай аянчли бир пайтда биз ишчиларимизга яна қандай қилиб каромат кўрсата олардик, ахир. Ваҳоланки, «меҳнат кишиси тўла манфаатдор бўлмаган жойда ҳеч қачон иш олға босмайди» деган ҳаётий ҳақиқатни дилдан чуқур ҳис этиб турардик.

Қаловини топсанг...

● ХУЛЛАС 1988 йилнинг бўсағасида завод олдида қатор муаммолар кўндаланг турарди. Ишни қайта ташкил этиш, қарздан қутилиш ва қолоқликдан чиқиш ана шундай жумбоқлардан эди. Бу эса, аввало кадрлар масаласини ҳал этишга боғлиқ эди.

Тўғриси, кадрлар масаласи кўпгина тортишув ва мунозараларга сабабчи бўлди. Ҳамма ўрин ва лавозимларга демократик йўл билан сайлов ўтказилди. Коллективнинг барча талаб ва истаклари инобатга олинди. Завод директори, бош инженер, цехларнинг бошлиқлари ва пахта пунктларининг мудирлари вазифаларига олий маълумотли, кўп йиллик иш тажрибасига эга бўлган мазкур соҳа кишилари, ишчан коммунистлар сайлаб қўйилди. Ҳамма бўғинлар янгиланди, билимдон ва юқори малакали кадрлар билан мустаҳкамланди. Коллективнинг ҳар бир аъзоси аттестациядан ўтказилди.

Ўтган йил бошидан учта ишлаб чиқариш бригадаси пудрат усулида ишлашга ўтди. Бу бригадаларга коммунистлардан Анвар Жовдатов, Камол Азизов ва Айтбой Тешабоевлар бошчилик қилишаяпти. Корхонада пудрат ҳозирдаёқ ўзини тўла оқлади. Келгусида ишлаб чиқаришнинг ҳамма бўғинларини тўла пудратга ўтказиш кўзда тутилмоқда. Янги, 1989 йилдан бошлаб эса завод хўжалик ҳисоби ва ўзини ўзи маблағ билан таъминлаш усулида ишлашга ўтди.

Биронта эски дастгоҳ қолмайди

● ИШЛАБ чиқаришни муваффақиятли йўлга қўйишда цехларни реконструкциялаш, эски ускуналарни янгилари билан алмаштириш муҳимдир. Ахир халқимизнинг «Эскини тузатгунча эсинг кетади» деган доно нақли бекорга айтилган эмас. Ҳар бир нарсанинг янгиси яхши-да!

Заводнинг ишлаб чиқариш қуввати ҳозирги кунда асло кўнгилдагидек эмас. Чунки мавжуд барча ускуна ва дастгоҳлар аллақачонлар ўз хизматини ўтаб бўлган, эскириб, бутунлай ҳисобдан чиқариб ташлаш ҳолига келган. Алмисоқдан қолган бу дастгоҳлар билан на узоққа бориб бўлади, на ишда ўзгариш ясаш мумкин. Асосий кўрсаткичлар: сифат, унумдорлик, тежам ва фойда бир ерда депсиниб тураверади. Бу эса, айни бир вақтда даромад ва ишчилар моддий манфаатдорлиги йўлида катта ғовдир.

Шуни ҳисобга олиб, завод маъмурияти корхона цехларини реконструкция қилишга киришди, эскирган дастгоҳлар янги, замонавий машина ва ускуналар билан алмаштирила бошланди. Ўтган йили бу борада анчагина ишлар амалга оширилди. Тозалаш цехида эскириб қолган олтита дастгоҳ ўрнига янги «ЭСЧ» маркали машиналар монтаж қилинди. Цехга «ВЗП-600» чанг ушлагич қурилмасининг ўрнатилиши, айниқса, ҳаммани қувонтирди. Чунки бу ерда иш шароити ҳаддан ташқари оғир эди. Линт цехида эса қўшимча «5-ЛП» маркали 6 та янги машина ўрнатилди. Яқин ўртада цехда ана шундай серунум машиналардан яна 6 таси монтаж қилинади.

Шу ўринда завод лабораторияси ходимларининг ҳақли эътирозига тўхталиб ўтмоқчимиз. Маълум бўлишича, улар қабул қилинаётган пахта навини аниқлашда жуда кўп йиллардан буён эски ЛПС-4 асбобидан фойдаланиб келишаркан. «Бу асбоб ёрдамида пахта навини текшириш узоқ вақтни олади ва тўлиқ хулоса чиқариш учун кафолат бермайди, дейишди лаборантлар.— Айниқса, пахта тойлари жўнатаётганда уларнинг сифати ва ҳолатини микроскоп ёрдамида текширганда жуда қийналамиз. Бизга ҳозир аниқ ва тезкорлик билан ишлашга ёрдам берувчи янги лаборатория асбоб-ускуналари ҳаводек зарур».

Сўраб-суриштирсак, «Узбекхлопкомаш» заводи мутахассислари ва ЦНИМХПРОМ илмий-тадқиқот институтининг олимлари бу борада масъул кишилар саналишар экан. Хўш, лаборатория ходимларининг бу эътирозига сизлар нима дейсизлар?!

Кассага пул тушди

● ЎТГАН йил якунларини сарҳисоб қилиб кўрсак завод ўз қарзларидан узила бошлагани, асосий кўрсаткичлар бўйича планлар ошириб бажарилиб, одамлар оғзидан энди мукофотлар ҳақидаги гап-сўзлар кўпроқ эшитила бошлаганининг гувоҳи бўламиз.

Завод бултур чет элга — Руминия, Корея Халқ Демократик Республикаси, Польша, Венгрияга 3 минг тонна юқори нав пахта толаси экспорт қилди. Ана шунинг эвазига корхонага 14 минг сўм мукофот пули берилди ва у ишчилар ўртасида тақсимланди. Энг қувончлиси, корхона кассасига ниҳоят пул келиб туша бошлади. Октябрь ойида 945 минг сўм, ноябрь ойида 500 минг сўм фойда олинди. Йил салкам бир ярим миллион сўмлик фойда олишга эришиш билан якунланди. Албатта, бу — қувончли рақам, лекин имкониятлар чегарасидан ҳали у жуда узоқ. Бу—фақат бошланиши. холос.

Ўринли эътирозлар

● ЗАВОД кўрадиган фойда кўп жиҳатдан пахтанинг сифати ва олинадиган толанинг миқдорига боғлиқ. Яъни пахта қанчалик сифатли бўлса, ундан тола ҳам шунчалик яхши ва нави юқори бўлади. Демак, пировард натижага кўра қанчалик кўп, сифатли тола олинса, корхона эҳтиёжига қоладиган фойда ҳам шунчалик баракали, салмоқли бўлади. Кўриниб турибдики, бу ерда сифат — бош ва асосий масала. У яна бош кўрсаткич бўлиб қолмай, айни бир паллада турли тортишув ва ҳатто жиддий жанжаллар сабабчиси ҳамдир. Иш юзасидан бундай «тўқнашув»лар айни йиғим-терим палласида пахтакор хўжаликларнинг раҳбарлари билан завод маъмурияти ўртасида бот-бот содир бўлиб туради. Бундай долзарб пайтда кимга ҳам гап уқтириб бўларди, дейсиз. Ҳамма ўзи билан ўзи овора. Ҳозир эса чўмич қозондан кўтарилган, ер уйқуда. Энди ўша муросасиз гаплар, қолаверса, баъзи гина ва эътирозларни ҳам ўртага солиб, юракни обдон бўшатиб олишнинг айни бир пайти.

— Пахтанинг нави билан боғлиқ олдимизда ҳали жуда катта муаммолар турибди,— дейди тажрибали мутахассис Суроб Абдулазизов.— Нима кўп — пахтанинг нави кўп. Ҳозирги кунда Бўка райони зонасидаги хўжаликларда «Ан-Боёвут-2», «65—24», «С—4880» ва бошқа пахта навлари экиб келинаяпти. Тола беришда, айниқса, юқори нав тола беришда улар бири-биридан анча фарқланади. Масалан, «65—24», «С—4880» пахта навларига қараганда «Ан-Боёвут-2» нави бир-бир ярим процент кам тола беради.

Бултур об-ҳаво қуруқ, яхши келди. Бу ўз навбатида пахтанинг сифатига ижобий таъсир кўрсатди. Заводимиз бўйича тайёрланган 48 минг 545 тонна пахтанинг 18 минг 66 тоннаси — 1 сортга, 22 минг 254 тоннаси — 2 сортга, 6 минг 484 тоннаси — 3 сортга, 3 минг 729 тоннаси — 4 сортга тақдим этилди. «Ленин йўли», «Партия XIX съезди» колхозлари ва «Кремль» совхози топширган «65—24» нав пахта ҳосилида тўртинчи сорт пахта мутлақо бўлмагани ҳолда шу нав пахта, аксинча биринчи сорт тола бермади.

Биз тола сифатини, сортини унинг қаттиқ ёки юмшоқлигига қараб ўлчаймиз. Тола қаттиқ бўлса, у юқори сортга ўтади. «65—24» нав пахтанинг эса толаси бўш, яъни жуда юмшоқ. Аммо бу янги нав пахтанинг таннархи бошқа нав пахталарга қараганда анча баланд. Бир тоннасининг баҳоси 880 сўм туради.

Ҳамма кўнгилсизликларнинг сабаби ҳам худди ана шунда. Кўпгина хўжаликлар гўё баракалироқ даромад орттириш мақсадида «65—24» пахта навига катта-катта майдонларни ажратиб беришаяпти. Аммо пировард натижа қандай бўлишини, оқибатини ўйлашмаяпти.

Бу ерда биринчи навбатда мутахассислар жиддий бош қотиришлари керак. Чунки, янги нав пахтанинг биологик хусусияти бошқа навлардан бирмунча фарқ қилади. Яъни тўплардаги кўсаклар етилганда пастдан юқорига қараб босқичма-босқич очилади. Шу туфайли теримни ҳам босқичма-босқич ўтказиш лозим бўлади. Бироқ хўжаликларда бунга сира эътибор қилинмаяпти. Агротехника қоидалари қўпол равишда бузилаяпти. Сортлар қоришиб кетяпти. Бундан хўжаликлар ҳам, завод ҳам моддий зарар кўряпти.

Пахта териш машиналаримиз ҳам бу янги нав пахта ҳосилини теришга мос келмайди. Улар пахтани ярусли теришга мутлақо мослашмаган.

* * *

...Завод янги усулга ўтиб ишлай бошлади. Қизғин ва масъулиятли дамлар ўтиб бормоқда. Бу йил корхона коллективи учун катта синов йили. Янги иқтисодий ислоҳот пахта тозаловчилар тақдирида ўчмас из қолдиришига ишонамиз.

Н. ҲИКМАТУЛЛАЕВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг махсус мухбири.

700412 СЧЁТИГА

✦ Олмалиқ геология-қидирув экспедициясининг ишчи-хизматчилари бир кунлик иш ҳақлари — 6 минг сўмни 700412 счётига ўтказдилар. 30 киши эса донорлик қони топширди.

✦ Тошкент гидрогеология экспедициясининг ишчи-хизматчилари 2 кунлик иш ҳақларини зилзиладан жабр кўрганларга ёрдам учун ўтказдилар.

М. КОМИЛХЎЖАЕВА.

✦ Чирчиқ шаҳар Красногвардейск кўчаси, 26-маҳалла комитетида яшовчи пенсионерлар, уй бекалари ва қаҳрамон оналар, жами 102 киши 447 сўм йиғиб беришди.

Х. РАСУЛОВ.

БИР МАВЗУДА ИККИНЧИ МАРТА

АҲВОЛ ЎША-ЎША

АНГРЕН шаҳрига қарашли Апартак посёлкасидаги аҳвол «Тошкент ҳақиқати»нинг ўтган йилги 18 июнь сонида эълон қилинган «Бир посёлка ташвишлари» мақоласида жиддий танқид қилинган эди. Шаҳар ижроия комитети раҳбарларининг эътибори маҳалланинг йўллари, мактаб қурилиши, 1983 йилдан бери битмаётган магазин ҳамда кутубхона муаммоларига қаратилган эди.

Афсуски, газетанинг чиқиши изсиз қолиб кетди, шаҳар партия, совет, хўжалик органлари пинак бузмади, ҳеч қандай ўзгариш бўлмади, ҳамон аҳвол ўша-ўша.

370 хонадонли шундай йирик маҳаллада мактабда болалар икки сменада ўқишади. Тушдан кейин борадиган болалар 1—1,5 километр масофани пиёда босиб уйларига келгунча, кеч кириб, соат 8 лардан ошади. Улар қатнайдиган кўча қишда лой, ёзда чанг.

Маҳалламизда магазин йўқ. Бир хонадондан кичкина хона ажратиб, магазин очиб қўйилган эди. Уй эгаси бўшатиб беринглар, деб ҳаммани хуноб қилиб юборди. Маҳаллий Совет ҳам, унинг депутатлари ҳам аҳолига ёрдам берай дейишмайди. Газетага ёзиб, ўзимизни овутишдан бошқа иложимиз қолмади.

А. УСМОНОВ,
маҳалла комитети раиси.

ЯШАШ ВА ИШЛАШНИ БИЛИШ КЕРАК

Тошкент районидаги Карл Маркс номли колхозда бўлиб ўтган ҳисобот-сайлов йиғилишидан кейинги ўйлар

Ўйларимни ёзишга аҳд қилдиму, бироқ «Яна шу хўжалик ҳақидами, жуда кўп чиқяпти-ку», деган эътирозлар бўлиши мумкин, қандай бўларкин, деган андишага бордим. Лекин бошқа бир фикр менга далда берди: ахир ҳар гал хўжаликда бўлганимизда биронта янгиликнинг гувоҳи бўламиз. Бу янгилик, бу илғор тажрибадан кўпчиликни хабардор қилиб қўйиш фойдадан ҳоли эмас-ку! Шундай мулоҳаза билан қўлга қалам олдим.

ФОЙДАСИ ҚАНЧА БЎЛАДИ

...МАЖЛИСДАГИ гаплар қисқа, лўнда бўлди. Ютуқлар таҳлил қилиниб, уни кўпайтириш, айрим нуқсон ва камчиликларни бартараф этиш ҳақида фикрлашилди. Кўпроқ соф фойдани кўпайтириш, ана шу ҳисобга қишлоқни янада ободонлаштириш, ёрдамчи хўжаликлар тармоғини кенгайтириш, одамларнинг турмуш фаровонлигини юксалтириш ҳақидаги масалалар кўндаланг қилиб қўйилди. Консерва заводининг директори бу мезондан сал четлашаётган эди, унинг гапини бўлиб қўйдилар.

— Муддаога ўтинг, бу йил соф фойда кўпаядими?

Директор аввалига бу луқмадан сал довдираб қолгандек бўлди. Ўзича нималарнидир хомчўт қилди. Сўнг дадил айтди.

— Икки миллиондан кам бўлмайди.

У ҳисоб-китоб қилиб берди. Аҳволни таҳлил этди. Завод 5 миллион шартли банка маҳсулот ишлаб чиқариш қувватига эга.

— Ҳозир ишчиларимиз совуқхонада сақланган қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари ҳисобига консервалар тайёрлашяпти. Авжи пишиқчилик пайтида биз ишлаб чиқариладиган маҳсулотларнинг турини кам деганда 18—20 тага етказамиз. Олма, узум шарбати, лимон пастаси харидоргир бўлиб қолди. Карам, бодринг тузламаси магазинга келиши билан харидорлар олиб кетишмоқда. Болгар гармдориси маринади, аччиқ-чучук пастаси, чимчи консерваларини ҳам.

Энди савол туғилиши мумкин. Хўжаликнинг бор-йўғи 500 гектар атрофида суғориладиган ери бор. Бу ердан олинаётган қишлоқ хўжалик маҳсулотларининг пландан ташқари бўлган 30 процентгача ҳажмига хўжалик ўзи хўжайинлик қилади. Бу маҳсулот заводни хом ашё билан таъминлашга етадими? Йўқ, етмайди, албатта.

Хўжалик раҳбарлари ана шуни ҳисобга олиб, кооператив асосларда республикамизнинг турли областлари, ҳатто, қўшни республикалар билан олди-сотдини ривожлантирмоқдалар. Товар айирбошлаш иқтисодий алоқалари тобора мустаҳкамланмоқда. Масалан, Иссиққўл областига колхоз шартнома бўйича кўк пиёз, укроп, петрушка, турп сингари маҳсулотларни мунтазам юбориб туради. Бу йил, ҳатто, анор ҳам жўнатилди.

Хўжаликда анорзор йўқ-ку! Гап шундаки, айни пишиқчилик пайтида бу йил анор сероб бўлди. Ҳар бир килограмми 90 тийиндан сотилди. Ана шу пайтда колхоз бир неча тонна анорни олиб, совуқхонага жойлаб қўйган эди. Мана энди унинг ҳар килограммини 1 сўм 70 тийиндан сотяпти. Иссиққўлликлар эса ўз навбатида колхозга олма, малина, смородина сингари меваларни жўнатишади.

Сурхондарё, Сирдарё, Хоразм областлари хўжаликлари билан ҳам ана шундай алоқалар ўрнатилган.

Бундай алоқалар хорижий давлатлар билан ҳам бошлаб юборилди. Ферма ёнида сут заводи қурилади. Бу иш венгриялик мутахассислар билан ҳамкорликда амалга оширилади. Ҳозирги кунда лойиҳа-смета ҳужжатларини тайёрлаш тугалланмоқда. Шу йилнинг иккинчи ярмидан қурилишга киришилади. Заводни йил охирига бориб ишга туширишни мўлжалламоқдалар. Ана шунда бир томондан цистерналарда келиб тушадиган сут иккинчи томондан турли хил маҳсулотларга: қаймоқ, сир, сметана, пишлоқ ва бошқа маҳсулотларга айлантириб чиқарилади. Бу ерда чиқиндисиз технология тўла жорий этилади.

Ҳозирги пайтда хўжалик деҳқончиликдан йилига 1 миллион 300 —1 миллион 500 минг сўм соф даромад олмоқда. Ҳар бир колхозчининг ўртача ойлиги 260 сўмга тўғри келаётир. (Айримларнинг ойлиги 700—1000 сўмга айланаётганлигини ҳам айтиб ўтиш керак). Рентабеллик йил сайин ошиб бораяпти. Келгусида мавжуд совуқхоналар ёнида яна биттаси ишга туширилишини, ёрдамчи хўжаликлар тўла қувват билан фаолият кўрсатишини ҳисобга оладиган бўлсак, хўжаликнинг ҳар йили 4—5 миллион сўм соф даромад қилиши учун асос бор.

АКЦИЯ СОТИЛАДИ

ДЕҲҚОНЛАР, чорвадорлар яхши меҳнат қилиб, яхши даромад олмоқдалар. Колхознинг банкдаги нақд пули ҳам кўпайиб бормоқда. Хўжалик ўтган йилдан бошлаб ижарачи ташкилотларга ҳам қарз бермоқда. Шу ҳисобга ҳам бир неча минг сўм фойда олаётир. Халқ тили билан айтганда пул-пулни чақирмоқда. Бу йўлда изланиш давом этмоқда.

Янги йилдан бошлаб яна бир янгиликка қўл урилди. СССР Министрлар Советининг қарорига мувофиқ бажариладиган ишнинг пировард натижасидан колхозчилар манфаатдорлигини ошириш, уларнинг хўжаликни бошқаришдаги активлигини кучайтириш мақсадида колхоз қимматбаҳо қоғоз — акция чиқаришга қарор қилди. Акция ва уни чиқариш, сотишнинг тартиб-қонунлари ҳақида низом ишлаб чиқилиб, колхозчиларнинг умумий йиғилишида тасдиқлатиб олинди. Ана шу низомга мувофиқ колхознинг номи ёзилган акция ташкилотларга сотилгач, уларга бир йил учун тўрт процент ютуқ тўланади. Колхозчи ёки колхозчи бўлмаса ҳам акция жамиятига аъзо бўладиганларга уч йил муддатга олти процент, икки йил муддатга уч процент ютуқ берилади. Бундан ташқари, акция сотиб олган гражданларга қурилган объект ёки сотиб олинган маҳсулотдан келадиган соф фойданинг 20 проценти мукофот қилиб берилади.

Акциянинг суммаси сир сақланади.

Бу янгилик колхозчиларни қизиқтириб қолди. Жуда яхши бўлади-да, дейишмоқда колхозчилар. Даромадимиз кўпайиб бормоқда. Орзу-ҳавас учун пул жамғарамиз, албатта. Сандиқда сақлаб, хавотир бўлиб юрамизми. Акция сотиб олсак хотиржам бўламиз, ҳам пулимизга озми-кўпми қўшилиб туради. Хоҳлаган пайтда акцияни бекор қилишимиз мумкин.

Белгиланган нусхада ишлаб чиқилган, колхозчилар учун 50 сўмдан тортиб 1000 сўмликкача қийматга эга бўлган, корхона, ташкилотлар, кооператив ташкилотлари учун минг сўмдан 10 минг сўмгача қийматга эга бўлган акция қоғозини колхоз бу йил 1 февралдан бошлаб 10 февралгача, келаси йилдан эса 1 январдан 15 январгача сотади.

Акция сотиб олмоқчи бўлсангиз, марҳамат!

РАҲМАТ, УСТОЗЛАР!

МАЖЛИС тугаб, одамлар энди ўринларидан қўзғала бошлаган эдилар.

— Яна бироз сабр қилазислар,— деди раис залдагиларга мурожаат қилиб,— Сизларнинг ораларингизда ўзларининг фидойиликлари, қаҳрамонона меҳнатлари билан элга танилган, колхоз ишлаб чиқаришининг ташкилотчилари, ветеранлар, устоз сабзавоткорлар, чорвадорлар ўтиришибди. Бугун биз сизлар билан биргаликда улардан айримларини дам олишга кузатамиз.

Залда жонланиш пайдо бўлди. Ҳамманинг юз-кўзида меҳнатдан фахрланиш, мамнунлик аломатлари зоҳир бўлди.

Тантана бошланди. Устозларга ўзбекларнинг миллий одатига кўра тўн ва дўппи кийгизилиб, қийиқ боғланди. Онахонлар эса қимматбаҳо кийимликлар билан тақдирландилар. Булар орасида колхозда бир неча йил бригадага бошчилик қилган Файзи Мираъзамов, уста деҳқонлардан Маҳамад ака Эминов, Рихсивой Маҳкамов, Уйсинбой Истамов ва бошқалар бор эди. Улар кўрсатилган ҳурмат-эътибор учун икки қўлларини кўксиларига қўйиб, миннатдорчилик билдирдилар. Қарсаклар янгради.

— Мен ўйлайманки,— деди колхоз раиси Рустам Акбаров,— меҳнатда суяги қотган устозларимиз барибир уйларида тиниб-тинчиб ўтиришолмайди. Улар оилага бош бўлиш билан бирга хўжаликни бошқаришда бизга ёрдам берадилар, фойдали фикр-маслаҳатларини айтиб турадилар. Доим қаторимизда бўладилар...

Шундан сўнг колхознинг «Машъал» вокал ансамбли ҳамда пойтахтнинг етакчи театрлари, концерт ташкилотлари артистлари, қизиқчи ва аскиябозлари ижросида катта томоша кўрсатилди. Колхозчилар шу кунги ҳисобот-сайлов йиғилишидан мамнун бўлиб, яхши кайфият, кўтаринки руҳ билан қайтдилар.

Н. РИХСИЕВ.

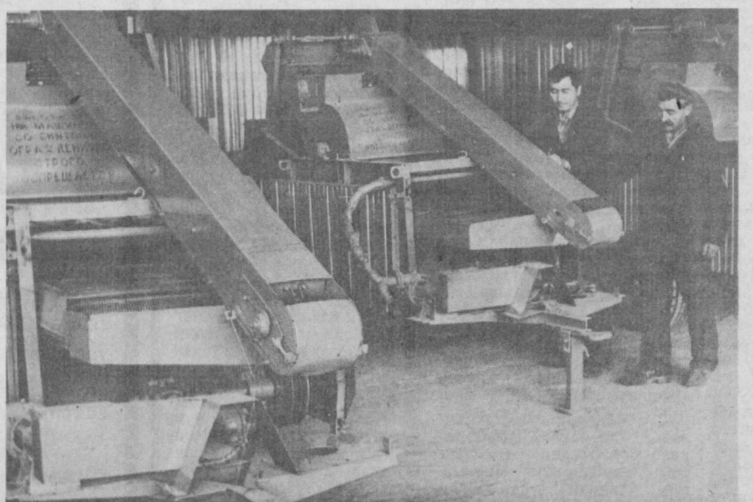

✦ ТОШКЕНТ районидаги узумчилик, боғдорчилик бўйича «Средазсельмаш» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаси коллективи деҳқонлар ва боғбонлар учун замонавий машина-механизмлар, мосламалар яратиш устида самарали иш олиб бормоқда. Ҳозирги кунда бу ерда яратилган ток ораларини ишловчи ва озиқлантирувчи КЕЛ-5-1 мосламали культиватор, қовун-тарвуз, ошқовоқ ва бодринг уруғларини сараловчи агрегат, НЮ-19 маркали дарахт экувчи ва бошқа аргегатлар боғбонларга маъқул бўляпти. СУРАТЛАРДА: (чапдан) ишлаб чиқариш бирлашмаси йиғув цехининг илғор фрезерчиси Ҳайитбой Жиянбеков. У янги техника турларини ишлаб чиқаришда салмоқли ҳисса қўшяпти; сиз ўртадаги суратда кўриб турган агрегат ёрдамида бир соатда 5 тоннагача полиз экинлари уруғини саралаш мумкин. Слесарлардан А. Алимхўжаев ва Ў. Худойберганов агрегатни созлашяпти; бу ерда ишлаб чиқарилган янги культиваторларга ҳам талаб катта. (Ўнгда) хўжаликларга юбориладиган тайёр культиваторлар.

М. Нуриддинов фотолари.

Мутахассис маслаҳати

ОЗИҚ-ОВҚАТ программасини амалга оширишда боғлар ва токзорлар ҳосилдорлигини кўтариш, аҳолига кўпроқ мева ва узум етказиб бериш ҳам катта роль ўйнайди. Лекин ҳозир областимиз хўжаликларида мевазорлардан олинаётган ҳосил талабга жавоб бермаяпти. Текширишлар шуни кўрсатдики, боғ ва токзорларда ҳосилдорликнигн пасайиб кетишига ҳар хил қишлоқ хўжалик зараркунандаларига қарши ўз вақтида профилактик тадбирлар ўтказилмаётганлиги ҳам катта таъсир этмоқда. Ана шу туфайли боғларда 50 процентгача маҳсулот йўқотилмоқда.

БУ ИШЛАРНИ ҲОЗИР ҚИЛИНГ

Қишлоқ хўжалигига агрохимиявий хизмат қилиш бўйича республика илмий-ишлаб чиқариш бирлашмасининг маълумотларига қараганда йилдан-йилга мева қурти, шира, ун шудринги, кул тушиш ва бошқа ҳашаротлар келтираётган зарар ортиб боряпти. Бунинг олдини олиш учун кеч куз ва қиш ойларида белгиланган тадбирларни мунтазам амалга ошириш керак. Йирик боғдорчилик хўжаликларида ва районларида зараркунандаларга қарши курашиш учун махсус ихтисослашган звенолар тузиш ва қилинган ишларни махсус қайд қилиб бориш лозим. Бу келгусида ҳашаротларнинг кенг ёйилиб кетишининг олдини олади. Биз қуйида шу кунларда мевазорларда ўтказилиши зарур бўлган ишлар ҳақида тўхталмоқчимиз.

Биринчи навбатда боғ ораларидаги тўкилган баргларни тозалаш, дарахт таналаридаги кўчган пўстлоқларни олиб ташлаш ва оҳак ва тупроқ аралашмасидан тайёрланган суюқлик билан ишлаш керак. Бу суюқликни тайёрлашда ҳар 10 килограмм ҳисобига 50 грамм фундазол, 30 грамм мис кукуни ёки 600 грамм 12 процентли гексахлоран препарати қўшилади.

Дарахт тагларига тўкилган барг зараркунанда ҳашаротларнинг қишлаши учун жуда қулай «бош-пана» ҳисобланади. Шунинг учун албатта боғ қатор ораларини шудгорлаш керак. Шахсий томорқаларда ҳам дарахт тагларини тозалаш ва ўйиб қўйишни тавсия қиламиз.

Айни кунларда мевазорларга яхоб суви беришни кучайтириш керак. Бу тадбир ҳам зараркунандаларнинг камайишига катта таъсир кўрсатади. Шунингдек, мевали дарахтларни озиқлантиришни ҳам якунлаш лозим. Бу тадбирни боғлардаги дарахтларнинг ёшига, ҳолатига қараб амалга ошириш керак.

Айни кунларда замбуруғ касалликларини қўзғатувчи ҳашаротларнинг ғумбаклари ва уруғларини йўқотиш учун кимёвий дорилардан фойдаланиш керак. Бу тадбир ҳаво 5—6 даража иссиқ бўлганда амалга оширилади. Бунда 2500—3000 литр суюқликда бир процент нитрафен, 8 процент дизель ёқилғиси, бошқача изоҳлаганда 25 килограмм нитрафен ва 200 килограмм дизель ёқилғиси аралаштирилиб сепилади. Шахсий томорқалардаги мевали дарахтларга ишлов бериш учун 10 литр сувга 100 грамм нитрафен ва 800 грамм дизель ёқилғиси қўшиш кифоя.

Агар биз юқорида тавсия қилган тадбир ўтказилмаса, февраль ва март ойларида дарахтлар бир процентли ДНОКка беш процент 30 рақамли препарат қўшилиб сепилади. Бунда 2000—2500 литр суюқликка 12 килограмм ДНОК, 60 килограмм 30 рақамли препарат аралаштирилади ва бир гектар ерга сепилади. Мева қуртига қарши эса март ойида ҳар гектар ерга 30—50 килограмм трихлорол —5 ва 8 килограмм мис кукуни аралаштирилиб пуркалади.

Биз юқорида тавсия қилган тадбирлар агротехника қоидаларига амал қилган ҳолда ўтказилса зараркунанда ҳашаротлар камаяди, пировардида мевазорлар ҳосилдорлиги ортади.

С. ТРОПИНА,
«Узсельхозхимия» қишлоқ хўжалигига агрохимиявий хизмат қилиш бўйича республика ишлаб чиқариш илмий бирлашмаси лабораторияси мудири.

Яширувчиларни фош этиб...

Уруш ва меҳнат ветерани Элибой Ҳаитбоев эл манфаати йўлида тиниб-тинчимайдиган кишилардан. Ҳаётда кўпни кўрган Элибой акани Свердлов номли колхоз аъзолари ишчи назорати комиссиясига сайлашган. У кўпчиликнинг ишончини оқламоқда. Э. Ҳаитбоев Муроталн қишлоқ матлубот жамияти омборида уч тонна шакар сақланаётганини аниқлаб, уни магазинда очиқ савдога чиқарди.

— Жойларда ишчи назорати комиссиялари актив фаолият кўрсатмоқда, — дейди ишчи назорати мувофиқлаштирувчи кенгашининг раиси, Пискент район агросаноат комплекси ходимлари касаба союз комитетининг раиси А. Абдухалилов,— Улар савдо, умумий овқатланиш, маиший хизмат соҳалари ишини ҳар томонлама текшириб бормоқдалар, қоида бузарликларга нисбатан муросасиз бўлмоқдалар.

Активлар Пискент шаҳридаги 4-магазинни текширганларида айрим озиқ-овқат маҳсулотлари омборда бўлатуриб пештахтага қўйилмаганини аниқладилар. Масалан, 1-навли 28 қоп, олий навли 14 қоп ун омборга беркитиб қўйилган экан. Бирлик микрорайонидаги 7-магазинда яна бошқача камчиликларнинг гувоҳи бўлишди. 14 килограмм кора чойнинг ҳужжати йўқ, сақланиш муддати ўтган маҳсулотлар қоидага хилоф равишда сотиляпти.

«Ветеран» магазинидагилар назоратнинг етишмаслиги туфайли ўз билгиларича иш тутишга ўрганиб қолган эканлар. Буни қарангки, магазин ҳузуридаги озиқ-овқатларни тақсимловчи комиссия аъзоларининг ўзлари кейинги вақтларда иккитадан талонга маҳсулот оладиган бўлиб қолишибди. Бу ҳам етмагандек, район ҳарбий комиссариати офицерларидан олти киши худди шу ердан имтиёзлилар қатори озиқ-овқат маҳсулотларини олиб келишган.

Жойлардаги ишчи комиссияси аъзолари ҳар бир магазин фаолиятини жиддий кузатиб бормоқдалар. Салбий воқеаларга ўз вақтида зарба беришяпти. «Партия XXVI съезди» совхозидаги 23-магазин иш вақтида ҳам берк бўлиб қолиши ҳақида сигнал тушди. Текширилганда бу факт тасдиқланди. Магазин мудири Тельман Ҳусанов огоҳлантирилди.

ИШЧИ НАЗОРАТИ ДОИМИЙ ВА ТАЪСИРЧАН БЎЛСИН

Пискент шаҳар матлубот жамиятига қарашли озиқ-овқат омбори ишчи назорати аъзолари томонидан текширилди. Айрим хил консервалар, шоколадлар омборда бўлса-да, магазинларга чиқарилмаётган экан. Шунингдек 120 килограмм қанднинг «йўқолиб» қолганлиги ҳам аниқланди.

— Ишчи назоратининг асосий мақсади яшириб сотиш ва савдодаги таниш-билишчиликларга қатъий зарба беришдир, —дейди ишчи назорати мувофиқлаштирувчи кенгашнинг аъзоси Т. Холбоев.

Ҳа, мувофиқлаштирувчи кенгаш аъзолари бу масалага алоҳида эътибор билан қарамоқдалар. Текширишлар район «Меҳнат байроғи» газетасида эълон қилинмоқда. Меҳнаткашларга савдо, умумий овқатланиш, маиший хизмат корхоналари ишидаги камчиликлар ҳақида мувофиқлаштирувчи кенгашга билдириб бориш таклиф этилябди.

Ишчи назорати комиссияси ҳар бир аъзосининг малакали фаолият кўрсатиши учун методик қўлланма ишлаб чиқилди, шунингдек, уларнинг ҳар бирига йўланма бўлувчи эслатма тарқатилди.

Жойларда омборлар, магазинларга маҳсулотлар олинганда ишчи комиссияларининг албатта иштирок этишига, камчил молларнинг пештахтага чиқарилишига эришилаяпти. Ҳар бир магазинга маҳсулот келгач алоҳида рўйхат қилиб кўринарли жойга осиб қўйиладиган бўлди. Бу қатъий назорат остига олинаяпти. «Гулистон» колхози территориясидаги 37-магазинда янги олинган моллар рўйхати тузилмаётганлиги аниқланди. Бу ҳақда матлубот жамиятига хабар қилинди ва магазин мудири огоҳлантирилди. Кейинги вақтларда спиртли ичимликларнинг беркитиб сотилаётгани ҳақида гап-сўзлар кўпайиб кетди. Уни тартибга солиш мақсадида мувофиқлаштирувчи кенгаш шаҳарда спиртли ичимлик сотиладиган магазинни алоҳида қилиш ҳақидаги таклиф билан халқ депутатлари район Совети ижроия комитетига мурожаат этди. Ижроия комитет таклифни маъқуллади ва у ерга ишчи назорати комиссияси бириктиб қўйилди.

ВЦСПС президиумининг ишчи назоратини ташкил этиш ва фаолиятини активлаштириш ҳақидаги қарори изчил амалга оширилмоқда. Жойларда колхозчилар, ишчилар, турли касб эгалари дадил ҳаракат қилишмоқда ва бунинг яхши натижалари яққол кўзга ташланмоқда.

Б. ПЎЛАТОВ.

ЧЕТ ЭЛ ХАБАРЛАРИ

АМАЛИЙ ВИЗИТ БИЛАН

ҚОБУЛ. КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари, СССР Госплани раиси Ю. Д. Маслюков бошчилигидаги совет делегацияси амалий визит билан якшанба куни Қобулга келди. Делегация составида СССР молия министри Б. И. Гостев ва СССР ташқи иқтисодий алоқалар министри К. Ф. Катушев бор. Тушдан кейин делегацияни Афғонистон Республикасининг президенти Нажибулло қабул қилди. Бўлиб ўтган дўстона суҳбат чоғида Совет-Афғонистон иқтисодий, савдо-сотиқ ва молиявий муносабатларининг кўпгина масалалари муҳокама қилинди. Совет томони миллий экономикани ривожлантиришда ва мамлакат аҳолисининг турмуш шароитини яхшилашда Афғонистон раҳбариятига бундан буён ҳам зарур мадад бераверишга тайёр эканини тасдиқлади.

ЯНГИ БИТИМ ИМЗОЛАНДИ

● САН-ФРАНЦИСКО. ТАСС мухбири Андрей Сидорин хабар қилади: Совет-Америка савдо корхоналари учун бошқарув аппарати кадрларини ва иқтисодий ҳамкорлик соҳасида музокаралар олиб борувчи мутахассисларни биргаликда тайёрлаш — Сан-Франциско давлат университетининг бизнес мактаби билан СССР Бутуниттифоқ иқтисодий жамияти ишлаб чиққан узоқ муддатли программанинг мақсадидир. Бу ерда улар имзолаган битим бошқариш муаммолари юзасидан мунтазам тарзда семинарлар ўтказиб бориш, олимлар ва мутахассис-практикларнинг СССР ҳамда АҚШдаги узоқ муддатли стажировкалари, илмий-тадқиқот ва таълим институтларига ташриф, бошқариш назарияси ва практикасининг долзарб муаммолари юзасидан биргаликда нашрлар тайёрлашни кўзда тутади.

Бизнес мактаби декани Артур Каннингэмнинг фикрича, бу программа Америка-Совет амалий ҳамкорлигининг тамоман янги йўналишига асос солади ва бу қўшма корхоналар ташкил қилиш жараёнини кенгайтириш ҳамда чуқурлаштириш учун жуда зарурдир.

Совет томонидан, деди Бутуниттифоқ иқтисодий жамияти раисининг ўринбосари В. Н. Красильников, программада студентлар, аспирантлар, турли олий ўқув юртларининг профессорлари, илмий-тадқиқот институтлари ходимлари, ишлаб чиқариш бирлашмалари ва корхоналарининг мутахассислари қатнашадилар.

(ТАСС).

АРМАНИСТОН ХАЛҚИГА ХАЛҚАРО ЁРДАМ ДАВОМ ЭТМОҚДА

● ХОШИМИН. Вьетнамнинг Дарлак вилояти аҳолиси ҳайриясига сотиб олинган беш тоннадан кўпроқ қимматбаҳо тропик қишлоқ хўжалик маҳсулоти зилзиладан жабрланган Арманистонга совға қилиб жўнатиш учун СССРнинг Хошиминдаги бош консуллигига топширилди.

● ВАШИНГТОН. АҚШ ҳарбий ҳаво кучларининг иккита юк самолёти Америкадаги хусусий ташкилотлар тўплаган юкни Арманистонга олиб келади. Америка ҳарбий маҳкамасининг вакили вайронгарчилик келтирган зилзиладан жабрланганларга ёрдам учун юк жўнатиш юзасидан операциялар давом этаётганлигини таъкидлади.

● ВЕНА. Австриянинг энг йирик газеталаридан бири бўлган «Курир» саҳифаларида сўнгги ойда «Арманистонда Австрия «қишлоғи» деган сарлавҳа тез-тез кўзга ташланаяпти. Ҳозирнинг ўзидаёқ дастлабки мақсадга эришилди — Арманистондаги Австрия «қишлоғи»да 50 та уй қурилиши учун маблағ тўпланди.

● ЛИССАБОН. Бу ерда Арманистондаги зилзила жабрдийдаларига ёрдам фонди учун СССРнинг Португалиядаги элчихонасига 1 миллион эскудога чек топшириш маросими бўлди.

✦ РИМ. «Мальта шипбилдинг» кемасозлик корхонасининг вакиллари совет элчисига Арманистондаги зилзиладан жабрланганлар эҳтиёжи учун 2205 мальта лираси (тахминан 6600 АҚШ доллари) топширишди.

● ДУБЛИН. Дублиндаги «Тейлор-гэллори» картина галереяси билан «Ирландия—СССР» жамияти ҳайрия ким ошди савдоси ташкил қилди, бунда ирландиялик 80 дан зиёд рассомлар, ҳайкалтарошлар, дизайнерлар ўз асарларини тақдим қилдилар.

Санъат асарлари савдосидан тушган маблағ — 22 минг ирланд фунти — Арманистон шаҳарларидаги харобалар ўрнида қад кўтарадиган янги уйлар учун мебель сотиб олишга сарфланади.

(ТАСС).

Рим папаси ҳамдардлик телеграммаси йўллади

РИМ, 28 январь. (ТАСС). Рим—католик черковининг бошлиғи Иоанн Павел II Тожикистоннинг бир қанча районларида зилзила рўй берганлиги муносабати билан М. С. Горбачев номига телеграмма йўллади.

Телеграммада бундай дейилади: «Мамлакатингизда яна фожиали табиий офат рўй берганлигидан қайғурдим. Сизга, қурбон бўлган кишиларнинг қариндош-уруғларига ва зилзила катта талафот етказган ва кўлдан-кўп қурбонларга сабаб бўлган Тожикистоннинг барча аҳолисига ғоят чуқур ҳамдардлик билдиришни ўзимнинг христианлик бурчим деб ҳисоблайман. Ҳалок бўлганлар, ярадорлар ва тирик қолганларга дуо ўқиб, Совет Иттифоқи халқларини худо ўз паноҳида асрайди, деб умид қиламан».

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ *материаллари изидан*

«Субутсизликка чек қўйинг!»

ОЙБЕК номли маҳалла комитети шу ерга жойлашган прокат салонининг қоровули, бир вақтлар маҳалла чойхоначиси бўлган, хуллас, бир ўзи тўрт киши ўрнида ишлаётган Ёқуб Толиповнинг тунда спиртли ичимликлар сотиши ҳақида тузилган қатор актларни аҳолига прокат хизмати кўрсатиш бошқармасининг бошлиғига топширган. Лекин бошқарма бошлиғи А. Ч. Авулов маҳалла жамоатчилигининг ҳақли талабларига жиддий эътибор бериш ўрнига кўзбўямачилик қилган. Шикоятга редакция аралашгач, Авулов Ё. Толипов ишдан бўшатилди, деган жавобни қилди. Ҳақиқатда эса ҳеч қандай ўзгариш бўлмаган. Прокат салонининг бошлиғи билан тил бириктириб Ё. Толипов арақфурушликни давом эттираверди.

Газетанинг ўтган йил 11 ноябрь сонида босилган юқоридаги мазмундаги мақолага Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг аҳолига маиший хизмат кўрсатиш бошқармасининг бошлиғи А. Азимовдан жавоб олинди. Унда танқидий хабар юзасидан текшириш ўтказилганда мақолада кўрсатилган барча фактлар тўла тасдиқланганлиги айтилади.

Маиший хизмат кўрсатиш бошқармасининг буйруғи билан субутсизлик қилганлиги ва қатор камчиликларга йўл қўйгани учун аҳолига прокат хизмати кўрсатиш бошқармасининг бошлиғи А. Ч. Авуловга ҳайфсан эълон қилинди. Агарда у ўз фаолиятида яна камчиликка йўл қўйса, қаттиқроқ жазоланиши бошқарма томонидан таъкидлаб ўтилди. Ойбек маҳалласидаги прокат салонининг қабул қилувчиси М. Ўлмасовага ҳам ҳайфсан эълон қилинди. Ё. Толипов эса қилган қинғир ишлари учун ишдан бўшатилди. Мақолада кўрсатилган Х. Толипов ўрнига отаси Ё. Толипов прокат салонида навбатчилик қилди, деган факт ҳам текширишда тасдиқланди. Навбатчиликни отаси билан алмаштирганлиги учун Х. Толипов қаттиқ огоҳлантирилди.

Кўрилган тадбирлардан маҳалла комитети прокат салони ходимларига эътирозлари йўқлигини билдиришди. Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг аҳолига маиший хизмат кўрсатиш бошқармаси маъмурияти маҳалла комитетининг эътирозини ҳал қилишда аҳолига прокат хизмати кўрсатиш бошқармаси маъмурияти томонидан йўл қўйилган сансалорлик ва принципсизлиги учун маҳалла жамоатчилигидан кечирим сўрайди, дейилади жавоб охирида.

В. И. Ленин номли республика пионер ва ўқувчилар саройида бир неча йилдирки «Истиқбол» тўгараги фаолият кўрсатмоқда. Унда асосан юқори синф талабалари иштирок этмоқдалар. Ўқувчилар Советларининг ишини жонлантиришга ёрдам бераётган ўзига хос бу мактабнинг мухлислари сафи кундан-кунга ортмоқда.

Ҳ. Шодиев фотоси.

Социал масалалар бўлимида

Болалар етим қолмасин

ЖАМОАТЧИ мухбиримиз Тошкент район халқ суди раиси Абдулла АЛИМУҲАМЕДОВ билан суҳбатлашиб, ундан эр-хотинлар ўртасидаги «қўйди-чиқди»ларнинг кўпайиб бораётгани сабаблари, оқибати ва совет жамиятининг ячейкаси ҳисобланмиш оилаларни мустаҳкамлашда район халқ суди томонидан олиб борилаётган ишлар хусусида гапириб беришни илтимос қилди.

— «Ота бўлиш жуда осон, аксинча, оталик қилиш қийин» — деган эди немис шоири ва рассоми Вильгельм Буш. Жуда ўринли, топиб айтилган гап. Мен бу талантли ижодкорнинг ҳикматомуз ўгитини келтиришимга сабаб, районимизда ҳам чинакам оталик бурчини унутиб қўяётган эркаклар сони ортиб бормоқда. Мана, Навоий номли колхозда истиқомат қилувчи Баҳодир Рўзиевни олиб кўрайлик. Арзимаган «ғиди-биди»дан сен-у-менга бориб қолган Баҳодир учта ёш боласи билан хотини Адолатни ёлғиз қолдириб, бедарак йўқолганига етти ой бўлиб қолди. Ҳозир тегишли орган ходимлари томонидан бу «қочоқ ота»ни қидирув давом этмоқда. Ёки бошқа бир мисол. Ирис Серикбоев Собир Раҳимов номли колхозда яшайди. Тоғни урса талқон қиладиган йигит районимиздаги ремонт-механика тажриба заводида туппа-тузук ишлаб юрарди. Олаётган маоши ҳам дуруст эди. Бу «азамат» битта-ю битта ўғли учун тўлаётган нафақа миқдорини камайтириш учун Калинин районидаги кўчма механизациялашган колонналарнинг бирига қоровул бўлиб ишга кирибди... Бундай мисолларни кўплаб келтириш мумкин.

Жамиятимиз ҳаётининг барча соҳаларига кириб борган қайта қуриш халқ судларини ҳам четлаб ўтгани йўқ. Адлия ходимлари олдига ҳам инсон тақдирини ҳал этишдек ғоят масъулиятли вазифа юклатилиб, жиноий ёки гражданлик ишини ҳал қилишда кўпроқ қатъият ва объективлик кўрсатиш, демократияга амал қилиш вазифалари қўйилган. Бу борада район халқ суди ходимлари, бошқа маъмурий органлар район партия комитетининг раҳбарлигида қатор ишларни амалга ошириш натижасида социалистик қонунчиликни мустаҳкамлашга муносиб улушларини қўшиб келмоқдалар.

Районда гражданлик ишлари сони ошиб бораётганлигини очиқ эътироф этиш керак. Бу кўпчиликни ташвишлантирмай қолмайди, албатта. Бу ўринда эр-хотинни никоҳдан ажратиш ишлари кўп кўрилаётганлигини таъкидлаш лозим. Айниқса, янгидан турмуш қурган оилаларнинг ажралишиб кетаётганлиги кишини ранжитади. Бу мамлакатимиз миқёсида олсак, ҳар уч оиладан бири ажрашаётгани ойдинлашади.

Бу муҳим социал масаланинг яна бир ачинарли томони шундаки, кейинги пайтларда узоқ йиллар мобайнида бирга иноқ яшаган, 2—5 нафар бола ўстириб, ҳатто буви ва бува бўлганлар ҳам судга ажралиш ҳақида ариза бераётганларига нима дейсиз? Ариза берувчилар кўп ҳолларда турмушдаги ўткинчи майда-чуйда сабабларни рўкач қилиб, оилани тиклаб, тинчтотув яшаш ўрнига томонлар ўртасидаги никоҳни бекор қилишни талаб этмоқдалар. Бунинг оқибатида эса кўпдан-кўп бегуноҳ ўғил-қизлар тирик етим бўлиб қолмоқдалар. Фарзанд учун эса ота меҳри ҳам, она меҳри ҳам бирдек зарур. Ота ё онасидан ажраб назоратсиз қолган болалар эса катта бўлгач, турли жиноятчилик ишларига қўл уришгача бориб етмоқдалар.

АДЛИЯ ХОДИМЛАРИ БИЛАН СУҲБАТ

Гап шундаки, биз оилаларни тараф-тараф қилиб юборишга шошилмай, уларни ўзаро яраштириш чораларини ҳам кўрамиз. Аризачи эр-у хотинга ўз қилаётган ишлари нотўғрилигини тушунтириб, уларга яна бир жиддий ўйлаб кўриш учун муҳлат бераяпмиз. Ана шу тариқа айрим ҳолларда икки ёки беш нафар боласи бўлган ва ажралиш арафасида турган ота-оналар ўзаро ярашиб, оилани сақлаб қолишга эришаяпмиз.

Гап оилани мустаҳкамлаш, уни сақлаб қолиш ҳақида борар экан, гоҳо айрим кишиларнинг арзимаган, ўткинчи гап-сўзлар оқибатида ажралишга шошилишлари, масъулиятни тўлиқ ҳис этмасликлари биз — адлия ходимларини таажжубга солишини уқтириб ўтмоқчиман. Мана, «Ўзбекистон ССР 50 йиллиги» колхозида яшовчи Собир Дадажоновни олиб кўрайлик. Бу дуруcтгина зиёли киши бирин-кетин балоғатга етаётган фарзандлари истиқболини ўйлаш ўрнига ўтган йили хотини билан ажралиш ҳақида судга ариза берган эди. Суд унинг аризасини кўриб чиқиб, ишни синчиклаб ўрганиб, сўнг эр-хотинга нотўғри хатти-ҳаракатлари ҳақида ўйлаб кўриш учун аввалига икки, сўнг уч ой муҳлат берди. Қисқаси, ўтган вақт ичида фикрлашиб, маслаҳатлашиб, келишиб олган бу эр-хотин — Собир ва Лазокат Дадажоновлар оиласи ҳозир тотувликда ҳаёт кечирмоқда. Ҳасанбой қишлоғидан Абдурашид ва Ҳаёт Турсуновлар, Келесда яшовчи Абдували ва Инобат Раҳимовлар ва бошқа ажралиш арафасида турган кўплаб оилалар ҳам суднинг яқиндан аралашуви билан қайта тикланди... Лекин ишимизда ҳар доим ҳам шундай бўлавермайди. Талайгина оилаларни вазиятга қараб, ажрим қилишга мажбур бўлмоқдамиз.

Юқорида таъкидланганидек, биз — адлия ходимлари Совет оиласини мустаҳкамлаш учун қонун нуқтаи назаридан барча зарур чораларни кўраяпмиз. Бунинг учун аввало эр-хотинларнинг ажралишигача олиб келган сабабларни чуқур ўрганган ҳолда иш тутаяпмиз. Қолаверса, жойларда аҳоли ўртасида тез-тез бўлиб «Оила — жамиятимиз ячейкаси», «Никоҳ ва оила», «Она-бола — гул билан лола», «Хатога йўл қўйилмасин» сингари мавзуларда лекция ва суҳбатлар ўтказаётганлигимиз ҳам ҳар жиҳатдан ишимизга ёрдам бераяпти. Хусусан, Келес жунни дастлабки қайта ишлаш фабрикаси ишчи-хизматчилари билан ўтказган учрашувимиз жуда қизиқарли ўтди. Унда республика адлия министри Б. Олимжонов ва Тошкент область юстиция бошқармаси бошлиғи Ё. Бозорбоевлар қатнашдилар. Охунбобоев, Карл Маркс номли колхозлар, шунингдек, «Тошкент» ва «Ленинград» совхозларида ўтказган учрашувларимиз ҳам кўпчиликда яхши таассурот қолдирди. Шу маънода аҳду паймон қилиб турмуш қураётган йигит-қизлар оила масаласига енгил-елпи қарамай, етти ўлчаб бир кесиб иш тутсалар, айни муддао бўлур эди. Бу ўринда бизга маҳалла комитетлари, хотин-қизлар Советлари, ўртоқлик судлари, қишлоқ Советлари ва умуман, кенг жамоатчилик яқиндан ёрдам бериб, активлик кўрсатсалар, умумишда кўзланган ижобий натижага эришиш мумкин, деб ўйлайман.

Суҳбатни
М. ТУРОБОВ олиб борди.

РЕДАКЦИЯГА КЕЛГАН ХАТЛАРДАН

ОЛИС ҚИШЛОҚЛАРГА

Телов қишлоқ Совети ижроия комитети Шевғоз қишлоқ аҳолисига яна бир қулайлик яратди. Бу ердан Шевғоз—Олмалиқ маршрути бўйлаб автобус қатнай бошлади.

Шунингдек, Овжазсой — Олмалиқ маршрути бўйлаб ҳам янги автобуслар қатнамоқда. Бу икки қишлоқ аҳолиси Олмалиқдаги 45-автопарк коллективи хизматидан мамнун.

А. МАҲКАМОВ.

●

ЁПИҚ ПАВИЛЬОНЛАР КЕРАК

Паркент — Красногорск магистрал йўлининг Сўқоқ қишлоғига бурилувчи қисмида иккита автобус бекати жойлашган. Тепаликдаги бекатга павильон (бетонли формаси) ўрнатилган. Аммо бу ерлар ялангликва ва ҳеч қандай тўсиқ бўлмаганлиги сабабли қишин-ёзин шамол эсиб туради. Боз устига автобус ҳадеганда келавермайди. Натижада совуқ шамол кишилар соғлигига ёмон таъсир этади.

Яна шу жойнинг ўзида, аниқроғи Красногорск томон кетадиган йўлда иккинчи бекат жойлашган. Лекин у ерда ҳеч қандай павильон йўқ. Йўловчилар қор-ёмғирда бошпанасиз туриб автобус кутишади. Юқоридаги каби бу ерда ҳам доим шамол эсиб туради.

Шунинг учун биз мутасадди ташкилотдаги ўртоқларнинг диққат-эътиборини бу жойда ёпиқ павильон қуришга қаратмоқчимиз. Улар бизнинг бу таклифимизни инобатга оладилар деган умиддамиз.

Сўқоқ қишлоғи аҳолиси номидан:

М. УСМОНОВ.

●

ИЧИМЛИК СУВГА ЗОРМИЗ

«ЧИНОЗ» наслчилик совхоз-техникумининг 1-фермаси жойлашган қишлоқда мингдан зиёд аҳоли яшайди. Аммо район партия, совет ва хўжалик органлари халқнинг турмуш шароитини яхшилаш ҳақида қайғурмаяпти. Бизда ҳатто тоза ичимлик сув ҳам йўқ. Одамлар фермадаги молларга мўлжалланган шўр сувдан истеъмол қилишга мажбурлар.

Тўғри, кўчаларимизга бундан уч йил илгари водопровод қувурлари ётқизилган эди. Лекин, афсуски, бу қувурлардан ҳали сув келгани йўқ, қачон келишини ҳеч ким билмайди. Бу аҳвол қачонгача давом этади?

Ш. ТЎРАХОНОВ,
Н. АШУРОВ,
меҳнат ветеранлари.

МАҚСУД ШАЙХЗОДА ТАВАЛЛУДИНИНГ 80 ЙИЛЛИГИ

СЎЗ САНЪАТКОРИГА ЭҲТИРОМ

Ўзбекистон ССР Ёзувчилар союзининг Ҳ. Олимжон номидаги Адабиётчилар уйида атоқли ўзбек совет шоири, драматург, олим, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби Мақсуд Шайхзода таваллудининг 80 йиллигига бағишланган илмий конференция бўлиб ўтди.

Ўзбекистон ССР Фанлар академияси, Маданият министрлиги ҳамда Ёзувчилар союзи ташаббуси билан ташкил этилган мазкур йиғилишда ёзувчилар, шоирлар, олимлар билан бирга кўплаб адабиёт мухлислари қатнашдилар.

Илмий конференцияни А. С. Пушкин номли Тил ва адабиёт институтининг директори, филология фанлари доктори Б. Назаров очиб, йиғилганларни М. Шайхзоданинг ҳаёти ва ижоди билан таништиргач, унинг Ватан, халқ ва ўзбек совет адабиётидаги катта хизматларини таъкидлади.

— Афсуски, — деди нотиқ, — бизга бақувват бадиий асарлар мерос қолдирган ижодкорнинг қадрига ҳаётлигида ета олмадик. Шунинг учун биз ундан ҳамиша бурчлимиз. Шоир асарларини синчиклаб ўрганиш ва келажак авлодларга бебаҳо маънавий бойлик сифатида қолдириш, шунингдек, унинг номи билан аталадиган кўчалар, мактабларни кўпайтириш биз учун ҳам фарз, ҳам қарздир.

Шундан сўнг Тошкент Давлат университети профессори О. Шарафиддинов шоирнинг лирикаси ҳақида сўзлаб берди.

Конференция қатнашчилари Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоси И. Султонов, Ўзбекистон ССР халқ шоири Шукрулло, профессорлардан П. Шермуҳамедов, С. Мамажонов, Н. Владимирова, М. Муродов, Н. Маллаев, филология фанлари кандидатлари М. Зокиров, Ж. Турсунов, С. Ҳасанов, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган ўқитувчи, доцент Қ. Аҳмедовларнинг М. Шайхзода ижодининг турли қирралари ҳақидаги фикр-мулоҳазаларини мароқ билан тингладилар.

Конференция М. Шайхзоданинг ҳаёти ва ижодини ҳар томонлама қамраб олганлиги туфайли тўпланганларга жуда манзур бўлди.

Бундан ташқари, Мақсуд Шайхзоданинг 80 йиллигига бағишланган йиғилиш куни кеча А. Навоий номидаги театрда ҳам бўлиб ўтди. Унда республикамизнинг таниқли ёзувчи ва олимлари М. Шайхзоданинг ҳаёти ва ижодига таалл уқли фикр-мулоҳазалари ҳамда хотиралари билан ўртоқлашдилар. Ўзбекистон санъат усталари катта концерт программасини намойиш қилдилар.

Г. ЙЎЛДОШЕВА.

Бефарқлик ярашмайди

Областимизнинг деярли барча район ва шаҳарларида тарихий жойлар мавжуд. Айримларига маҳаллий советлар, ташкилотлар томонидан мемориал, яъни ёдгорлик тахтачалари ўрнатилган. Лекин кўплаб тарихий жойларда бундай кўрсаткичлар йўқ. Хўш, бундай ёдгорлик тахтачалари нима учун керак? Шунинг учунки, тарих ёдгорлиги ва давлат муҳофазасига олинган ана шу жой ҳақида кишилар билиб оладилар.

Сир эмас, кўпгина мактаб ўқувчилари, ҳатто ўқитувчилари ўзлари яшаб турган район ва шаҳар, қишлоқларидаги тарихий жойлар ҳақида маълумотга эга эмаслар. Яна шуниси ачинарлики, тарих ва маданият ёдгорликлари ҳақидаги адабиётлар район магазинларида чанг босиб ётади...

Областимизда археология ёдгорликларининг сони мингга яқин. Улар ҳақида газета саҳифаларида материаллар босилмоқда. Давлат муҳофазасида турувчи, махсус рўйхатга олинган қадимий шаҳар, майдон, бозорлар сингари кўплаб ёдгорликлар бузилиб кетмоқда. Бироқ жойлардаги маҳаллий советлар нима учундир бундай воқеаларга бефарқ қарайдилар.

Ҳозирги кунда биз халқимизнинг тарихи ва маданияти ҳақида кўп гапирамиз. Аммо бу қуруқ гап бўлиб қолмоқда. Вайронага айланган тарихий обидаларни кўриб эса қуруқ гапдан кўра амалий ишга ўтишимиз кераклиги ҳақида ўйлаб қоламан. Ахир биров четдан келиб бизга бу ёдгорликларни тиклаб бермайди-ку! Уларни асрамасак, ўрганмасак келажак авлодларга нима деймиз?!

Бўка, Бўстонлиқ, Ғалаба, Пискент районларида қанчадан-қанча тарихий обидалар, археология ёдгорликлари нобуд бўлди. Минг афсуски, уларни энди қайта тиклаб бўлмайди. Бу борада бизга халқнинг, кенг жамоатчиликнинг ёрдами керак. Мана, яқиндагина Эски-Қовунчи архитектура ёдгорлиги тикланди. Бунга областимиз жамияти 60 минг сўм сарфлади. Бу маблағ ташкилотимиз тарих ва маданият ёдгорликларини сақлаш жамиятига тўланган аъзолик бадалларидан тўпланди.

Областимиз меҳнаткашлари, колхозчи, педагог ва ўқувчилар бизнинг жамиятимизга аъзо бўлиб, ёдгорликларни сақлаб қолишга ва унга янги — иккинчи ҳаёт бахш этишда катта ёрдам кўрсатдилар. Бундай эзгу ишларни давом эттиришимиз керак. Биз шу ёдгорликларни тиклашда ёрдам берган областимизнинг минглаб меҳнаткашларидан миннатдормиз. Шу билан бирга кўп сонли газетхонларга илтимос билан мурожаат қилардикки, бирорта ёдгорлик ёки тарихий жой эгасиз, қаровсиз қолмасин. Қаерда ёдгорлик, бузилаётган бўлса, албатта район ва шаҳар ижроия комитетларига ёки тарих ва маданият ёдгорликларини сақлаш жамияти область кенгашига хабар қилишни унутманг.

М. МИРСОАТОВ,
тарих ва маданият ёдгорликларини сақлаш жамияти область кенгаши раисининг ўринбосари.

ЗАМОН ТАЛАБИГА МОС

Кейинги йилларда Тошкент давлат маданият институтида таҳсил кўраётган студентлар состави ҳамда республика аҳолисининг кўп миллатлилиги инобатга олиниб, ўқув планига қатор предметлар киритилди. Жумладан, СССР халқлари адабиёти, Ўзбекистон халқларининг анъана ва урф-одатлари бўйича махсус лекциялар ўқитила бошланди.

Институтда «Бошқарув, маданият экономикаси ва ишлаб чиқариш таълими» кафедрасининг очилиши ҳам айни муддао бўлди. Бу тадбир маданий-оқартув ишларини самарали бошқариш билан боғлиқ жараёнлар ҳақида студентларга пухта тушунчалар беришда муҳим роль ўйнамоқда.

Юқори курсларда янги хил ихтисосликларни ўқитиш ҳам йўлга қўйилди. Эндиликда олий ўқув юрти «Болалар ва ўсмирлар билан мактабдан ташқари ишлар», «Ҳаваскорлик бирлашмалари фаолиятини ташкил этиш» сингари ихтисосликлар бўйича малакали кадрларни ҳам тайёрлашга киришди.

Келгуси ўқув йилидан бошлаб эса маданият ва истироҳат боғлари учун мутахассислар тайёрланади.

С. ОДИЛОВА.

КИНОНИНГ ЁШ ДЎСТЛАРИ УЧУН

Кино санъатини янада ривожлантириш, жойларда ҳаваскорлик киностудиялари фаолиятини жонлантириш мақсадида кино дўстлари республика жамияти тузилди. Жамиятнинг яқинда бўлиб ўтган таъсис съездида кўпгина муҳим вазифалар белгилаб олинди. Шу йилнинг баҳорида ҳаваскорлик фильмлари конкурс фестивали ўтказилади.

Ёшлар киноклубларини ташкил этишга ҳам катта аҳамият берилмоқда. Ёзги пионер лагерларидан бирида болалар кинотаълими академиясини очиш режалаштирилди.

А. АЛИЕВ.

✦ БЎСТОНЛИҚДА ҚИШ. В. Портнов фотоэтюди.

СПОРТ

ФУТБОЛ

● Фарғона область физкультура ва спорт комитетининг ташаббуси билан ўтказилаётган футбол бўйича Бутуниттифоқ турнирида Душанбанинг «Помир», Тюменнинг «Геолог», Фарғонанинг «Нефтяник» ҳамда Тошкентнинг «Пахтакор» футболчилари ўзаро бахс юритишмоқда. Тошкентлик футболчилар барча командалар билан куч синашдилар. Дастлабки ўйинда улар Тюменнинг «Геолог» футболчиларини 1:0 ҳисобида мағлубиятга учратган бўлсалар, иккинчи матчда Душанбанинг «Помир» коллективи билан дуранг натижага эришдилар. Аммо тошкентлик чарм тўп усталари сўнгги матчни муваффақиятсиз ўтказдилар. Улар Фарғонанинг «Нефтяник» коллективидан 0:3 ҳисобида мағлубиятга учрадилар.

БАСКЕТБОЛ

● Чирчиқ шаҳрида область ўсмирлар программаси асосида баскетбол бўйича мусобақалар бўлиб ўтди. Мазкур мусобақаларда шаҳар ва районлар алоҳида группаларга бўлиниб куч синашдилар. Шаҳарликлар баҳсида Чирчиқ шаҳри командаси ўғил ва қиз болалари ғолиб келган бўлсалар, районлар ўртасида Ғалаба райони ўсмирлари ҳамда бўстонлиқлик қизлар ғолиб чиқишди.

ВОЛЕЙБОЛ

● Волейбол мусобақалари ҳам Чирчиқ шаҳрида бўлиб ўтди. 12 команда ичида мезбонлар ғолиб чиқишди.

Лекин ачинарлиси шундаки, область ўсмирлар программасининг олти тури бўйича бўлиб ўтган мусобақаларига Бекобод, Пискент, Бўка районларидан биронта команда қатнашмади. Коммунистик райони вакиллари эса классик кураш мусобақаларида иштирок этишди, холос.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

Ўзбекистон ССР Маданият министрлиги
В. И. ЛЕНИН НОМИДАГИ СССР ХАЛҚЛАРИ ДЎСТЛИГИ САРОЙИДА
5 февраль соат 16.00 да
«Дўстлик тароналари»
УЙҒУР АШУЛА ВА РАҚС АНСАМБЛИНИНГ
КОНЦЕРТИ

ПРОГРАММАДА: уйғур ва ўзбек халқ классик ҳамда замонавий қўшиқлар.

Билетлар В. И. Ленин номидаги СССР Халқлари дўстлиги саройи кассаларида ҳар куни соат 14.00 дан бошлаб сотилмоқда.

«ЎЗБЕКҚОНЦЕРТ»
В. И. ЛЕНИН НОМИДАГИ СССР ХАЛҚЛАРИ ДЎСТЛИГИ САРОЙИДА
10 февраль соат 19.30 да
11, 12 февраль соат 16 ва 19.30 да
Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист
НАСИБА АБДУЛЛАЕВА
ва
«САМАРҚАНД»
ВОКАЛ-ЧОЛҒУ АНСАМБЛИНИНГ
КОНЦЕРТИ
(Янги программа)

Ансамблнинг бадиий раҳбари — Баҳром АБДУЛЛАЕВ.

Билетлар соат 14.00 дан сотилмоқда.

ПЕПСИ-КОЛА — СИЗНИ ТЕТИКЛАНТИРАДИ

Бу ёқимли, кўпириб турувчи ичимлик барчанинг эътиборини қозонганлиги бежиз эмас. Фақат уни совутилган ҳолда ичиш лозимлигини унутманг.

Пепси-колани Қибрай чанқовбосди ичимликлар комбинати ишлаб чиқармоқда.

У озиқ-овқат магазинларида, шунингдек, «Ором» фирмаси магазинида сотилмоқда.

Бир шиша пепси-коланинг баҳоси — 45 тийин.

Қибрай чанқовбосди ичимликлар комбинати.

«Союзреклама» Бутуниттифоқ ишлаб чиқариш бирлашмасининг Ўзбекистон реклама ишлаб чиқариш корхонаси.

КОРХОНАЛАР, МУАССАСАЛАРНИНГ РАҲБАРЛАРИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲРИ АҲОЛИСИ
ДИҚҚАТИГА!

ПАХТАЧИЛИК УЧУН МАШИНАЛАР ЯРАТИШ БОШ ИХТИСОСЛАШГАН КОНСТРУКТОРЛИК БЮРОСИ (ГСКБ)

шартнома шартларига кўра нақд пул тўлаган ҳолда ва пул ўтказиш йўли билан
ҚУЙИДАГИ ИШЛАРНИ
АМАЛГА ОШИРАДИ

— конструкторлик ҳужжатларини ишлаб чиқиш ва теплица хўжаликлари учун кичик механизация воситаларининг тажриба нусхаларини тайёрлаш;

— гидросистемалар ва махсус гидроқурилмалар ҳисоби ва уларни ишлаб чиқиш;

— саноат ишлаб чиқараётган гидроагрегатлар базасида машина ва механизмларнинг ишчи органлари айланиш ҳаракати гидроприводлари ҳисоби ва уларни ишлаб чиқиш;

— машиналарнинг гидравлик трансмиссияси ҳисоби, гидротрансмиссиянинг механика қисми параметрларини танлаш;

— машина ва механизмларнинг гидроавтоматика системаларини ишлаб чиқиш;

— машина (ўзи юрар машиналар ҳам шу ҳисобда) ва механизмларнинг электр ускуналарини (паст вольтдаги) ишлаб чиқиш;

— машина ва механизмларнинг гидросистемаларини созлаш;

— машина ва механизмлар технологик жараёнларини назорат қилиш, сигналлаштириш ва автоматлаштириш электрон системаларини ишлаб чиқиш.

Справкалар юзасидан қуйидаги адресга мурожаат қилинсин: Тошкент шаҳри, Ҳамза райони, Ново-Ульяновск кўчаси, 210-уй. (16, 21, 30-автобусларнинг «Шампан винолари заводи» бекати). Телефон: 68-73-20.

[«Тошкент ҳақиқати»нинг навбатдаги сони 2 февралда чиқади].

Редактор
Н. НАСИМОВ.

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ («ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА»)

БИЗНИНГ АДРЕС: 700083, ТОШКЕНТ ЛЕНИНГРАД КЎЧАСИ, 32.

Редактор ўринбосарлари — 335885, 325747, 337916. 325748; масул секретарь — 334808, 325353; секретариат — 325750; БЎЛИМЛАР: хатлар ва оммавий ишлар — 334048, 325354; идеология — 325778; саноат капитал қурилиш ва транспорт — 325749; қишлоқ хўжалиги — 325647; совет қурилиши — 325733; адабиёт ва санъат — 325553; маданият — 325767; социал масалалар — 325556; ахборот, спорт ва ҳарбий ватанпарварлик — 325645; эълонлар бўлими — 325727.

Р. — 11550. Б. 1534. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС: 64684. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12